

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Економіки та менеджменту

(повна назва факультету)

Менеджменту та адміністрування

(повна назва кафедри)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня

магістра

(назва освітнього ступеня)

на тему: Дослідження ефективності організації діяльності у сфері державного контролю, на прикладі відділу державного контролю управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області (м. Тернопіль, вул. Чернівецька, 24)

Виконав(ла): студент(ка) 6 курсу, групи БАмз-62
 спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і назва спеціальності)

Білий Т.І.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник

(підпис)

Мосій О.Б.

(прізвище та ініціали)

Нормоконтроль

(підпис)

Галушак М.П.

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

Кирич Н.Б.

(прізвище та ініціали)

Рецензент

(підпис)

Андрушків Б.М.

(прізвище та ініціали)

Тернопіль
2020

Міністерство освіти і науки України
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Факультет Факультет економіки та менеджменту
(повна назва факультету)
 Кафедра Кафедра менеджменту та адміністрування
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Кирич Н.Б.
(підпис) (прізвище та ініціали)
 « » 20__ р.

**ЗАВДАННЯ
 НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ**

на здобуття освітнього ступеня магістр
(назва освітнього ступеня)
 за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування
(шифр і назва спеціальності)
 студенту Білий Тарас Іванович
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Дослідження ефективності організації діяльності у сфері державного контролю, на прикладі відділу державного контролю управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області (м. Тернопіль, вул. Чернівецька, 24)

Керівник роботи Мосій Ольга Бориславівна, к. е. н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

Затверджені наказом ректора від « 01 » черня 2020 року № 4/7-362

2. Термін подання студентом завершеної роботи 12 грудня

3. Вихідні дані до роботи Законодавство та нормативно-правові акти України

4. Зміст роботи (перелік питань, які потрібно розробити)

Вступ. Розділ I. Теоретичні та правові аспекти організації заходів контролю у сфері публічної влади

Розділ II. Аналіз діяльності відділу державного контролю Управління безпеки харчових

продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в

Тернопільській області Розділ III. Шляхи підвищення ефективності організації діяльності у сфері

державного контролю безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини

Розділ IV Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях.

Висновки та пропозиції. Бібліографія. Додатки.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень, слайдів)

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ IV Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях	В.С. Стручок		
	Р.П. Шерстюк		

7. Дата видачі завдання 3 червня 2020 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
	Вступ.	20.08.2020 р.	
	Розділ I. Теоретичні та правові аспекти організації заходів контролю у сфері публічної влади	31.08.2020 р.	
	Розділ II. Аналіз діяльності відділу державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області	30.09.2020 р.	
	Розділ III. Шляхи підвищення ефективності організації діяльності у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини	31.10.2020 р.	
	Розділ IV. Охорона праці та безпека у надзвичайних ситуаціях	10.11.2020 р.	
	Висновки та пропозиції	15.11.2020 р.	
	Бібліографія	15.11.2020 р.	
	Додатки	15.11.2020 р.	

Студент

(підпис)

Білий Т.І.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

(підпис)

Мосій О.Б.

(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Тема: «Дослідження ефективності організації діяльності у сфері державного контролю, на прикладі відділу державного контролю управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області».

Об'єктом дослідження є процес контролю, який здійснюється управлінням безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

Метою дослідження є виявлення недоліків в організації діяльності у сфері державного контролю та внесення пропозицій щодо діяльності відділу державного контролю управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

Предметом дослідження є теоретичні і прикладні засади організації діяльності у сфері державного контролю безпеки харчових продуктів та кормів.

Наукова новизна роботи полягає у поглибленні теоретичних засад процесу контролю послуг у сфері публічної влади.

Практичне значення результатів роботи полягає у розробленні проектних пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правових актів у сфері державного контролю безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини, запровадження «Єдиної державної системи підтримки проведення інспекційних заходів», діджиталізації ведення державних реєстрів у сфері безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини.

Методи дослідження – спостереження, опису, аналізу, синтезу, узагальнення, економіко-статистичний, соціологічний, експертний.

Ключові слова: державний контроль, безпека харчових продуктів, діагностичні дослідження, заходи державного нагляду.

ANNOTATION

Topic: “Study of the effectiveness of the organization activities in the field of state control, on the example of the department of state control of the Department of Food Safety and Veterinary Medicine of the Main Department of the State Food and Consumer Service in Ternopil region” (Ternopil, Chernivetska Street, 24)

The object of the study is the control process carried out by the Department of Food Safety and Veterinary Medicine of the Main Department of the State Food and Consumer Service in Ternopil region.

The purpose of the work is to identify shortcomings in the field of state control of food safety and veterinary medicine and make proposals to improve control by the State Control Department of Food Safety and Veterinary Medicine of the Main Department of the State Food and Consumer Service in Ternopil region.

The subject of the study is the theoretical and applied principles of organization of activities in the field of state control of food and feed safety.

The scientific novelty of the work is to deepen the theoretical foundations of the process of control of services in the field of public authority.

The practical significance of the results of the work is to develop project proposals to improve regulations in the field of state control of food safety and veterinary medicine, introduction of the "Unified state system of support for inspections", digitalization of state registers in the field of food safety and veterinary medicine.

Research methods - observation, description, analysis, synthesis, generalization, economic and statistical, sociological, expert.

Keywords: state control, food safety, diagnostic tests, state supervision measures.

ЗМІСТ

Вступ	8
Розділ 1. Теоретичні та правові аспекти організації заходів контролю у сфері публічної влади	10
1.1 Теоретичні аспекти контролю у сфері публічної влади	10
1.2 Правові аспекти у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів	14
1.3 Аналіз ефективності організації діяльності у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів в Україні	20
Розділ 2. Аналіз діяльності відділу державного контролю Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області	24
2.1 Загальна характеристика відділу державного контролю	24
2.2 Показники роботи відділу державного контролю	27
2.3 Результати здійснення заходів державного контролю відділом	32
Розділ 3. Шляхи підвищення ефективності організації діяльності у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини	36
3.1 Шляхи вдосконалення нормативно-правових актів у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини	36
3.2 Пропозиції щодо запровадження «Єдиної державної системи підтримки проведення інспекційних заходів»	40
3.3 Пропозиції щодо діджиталізації ведення державних реєстрів у сфері безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини	45
Розділ 4. Охорона праці та безпека в надзвичайних ситуаціях	53
4.1. Стан та організація процесу охорони праці відділу	53
4.2. Визначення ступеня забруднення (зараження) й порядок	

проведення знезаражування продовольчих і промислових товарів	56
Висновки	59
Бібліографія	60
Додатки	65

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Головним призначенням держави є надійний захист інтересів і прав її громадян. Для цього потрібно сформувати відповідні важелі, які створювали б умови захисту цих прав та подальшій їх реалізації. Одним із таких важелів захисту прав та інтересів громадян у сфері публічного управління має бути контроль. Контроль є завершальним етапом усього циклу прийняття рішень, відсутність контролю призводить до того, що державно-управлінські рішення деформуються, не виконуються чи ведуть до небажаних наслідків.

Контролю підлягають як виконання законодавчих рішень, які встановлюють різні норми та процедури підтримки інституційного порядку в суспільстві (соціальні гарантії, боротьба з правопорушеннями і корупцією та ін.), так і рішення органів виконавчої влади, зайнятих виконанням своїх функцій (бюджетними, фінансово-кредитними, фіскальними та іншими процесами). Практичних заходів щодо організації дієвого контролю потрібно вживати на всіх рівнях управління і всім гілкам влади у державі – від вдосконалення законодавства до вдосконалення галузевих програм та проектів і до впровадження електронного обігу документів, навчання і підвищення кваліфікації спеціалістів.

Метою дослідження є виявлення недоліків в організації діяльності у сфері державного контролю та внесення пропозицій щодо діяльності відділу державного контролю управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

Завданнями дослідження є:

- дослідити теоретичні аспекти контролю у сфері публічної влади;
- проаналізувати правові аспекти у сфері державного контролю безпеки харчових продуктів;

- здійснити аналіз ефективності організації діяльності у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів в Україні;
- проаналізувати показники роботи відділу державного контролю Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області;
- розробити пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правових актів у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини,
- внести пропозиції щодо запровадження «Єдиної державної системи підтримки проведення інспекційних заходів»;
- внести пропозиції щодо діджиталізації ведення державних реєстрів у сфері безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини.

Об'єктом дослідження є процес контролю, який здійснюється управлінням безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

Предметом дослідження є теоретичні і прикладні засади організації діяльності у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів та кормів.

Наукова новизна роботи полягає у поглибленні теоретичних засад процесу контролю послуг у сфері публічної влади.

Практичне значення результатів роботи полягає у розробленні проектних пропозицій щодо вдосконалення нормативно-правових актів у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини, запровадження «Єдиної державної системи підтримки проведення інспекційних заходів», діджиталізації ведення державних реєстрів у сфері безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини.

Методи дослідження – спостереження, опису, аналізу, синтезу, узагальнення, економіко-статистичний, соціологічний, експертний.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАВОВІ АСПЕКТИ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ

1.1 Теоретичні аспекти контролю у сфері публічної влади

Загальновідомо, що будь-яка діяльність не може відбуватись без здійснення контролю. Контроль є невід'ємною складовою системи управління, яка забезпечує ефективність управлінської діяльності. Рівень і стан контролю – це спроможність органів влади чи керівників забезпечити ефективну реалізацію державних планів, політики, завдань.

У той же час, контроль має свою специфіку і відрізняється від інших функцій управління, тому здійснення контролю в органах виконавчої влади делегується спеціальним контрольним службам, відділам, секторам, відповідальним особам.

На необхідності здійснення контролю наголошують науковці, дослідники, практики. Контролю присвячено чимало енциклопедичних, академічних, монографічних, дисертаційних досліджень. Наукових розробок з питань контролю є досить багато, але їх є недостатньо коли мова йде саме про дослідження контролю послуг у сфері публічної влади, про це зазначають, зокрема, Шаров Ю., Санжаровський І., Сушинський О., Маматова Т., Винницький Б., Ратейчак Ю.

Г.В. Матковський, М.І. Баюк, М.І. Войт, відзначають, що контроль є важливою функцією управління, яку керівники здійснюють постійно, це функція, яка об'єднує всі процеси, які відбуваються в організації, дає змогу встановити чи відповідають фактичні результати роботи запланованим, і в якому напрямку здійснювати подальшу діяльність, і які рішення приймати надалі» [10].

Аналіз праць з даної тематики показує, що сучасна теорія контролю у сфері публічної влади перебуває на етапі становлення закономірностей, принципів, підходів, концепцій, ідей. Це зумовлено:

- недостатнім розвитком вітчизняної науки про громадянське суспільство та державне управління, а також тим, що контроль у сфері публічних відносин довгий час сприймався як другорядна діяльність, яка зводилась до карального впливу по відношенню до неправомірних дій. Але каральна функція не є основною, вона є тільки засобом впливу щодо неправомірних дій. На зміну підходу до контролю як до покарання має прийти підхід до контролю як до спрямовуючого та оціночного;

- недосконалістю нормативно-правової бази у сфері державного нагляду та контролю в Україні.

Окремі питання контролю у сфері публічної влади розглядалися у дослідженнях відомих вчених таких, як Шемшученко Ю., Гаращук В., Авер'янов В., Борденюк В., Крусян А., Батанова О., Гаращук В., Андрійко О., Косінов С. [21].

Автор Сушинський О. звертає увагу на те, що контроль у сфері публічної влади відрізняється складністю, є багатопрофільними, має свої особливості, є мало дослідженим, особливо з точки зору влади, тому вимагає подальших наукових досліджень, що досить часто про контроль існують застарілі уявлення, які потрібно міняти для того, щоб утверджувати сучасні погляди на нього [39, с. 7-9].

Аналіз наукових праць з питань контролю у сфері публічної влади показує, що сучасні вчені, досліджують звертають увагу на різні його аспекти.

Досліджуючи зазначене питання, Смоляр О.А. звертає увагу на важливість контролю публічної влади та органів місцевого самоврядування, як важеля дотримання конституційних засад у державі і також зазначає про те, що його призначенням є підтримання життєдіяльності громад та соціальних систем, підтримання рівноваги у суспільстві, відзначає соціальну роль контролю [38].

Доцільно також звернутись до точки зору Косінова С.А., який по своєму характеризує контроль публічної влади. Він зазначає, що цей вид контролю є одним з видів соціального контролю, його здійснюють на різних рівнях управлінської ієрархії, поєднує в собі елементи контролю з боку держави, громад, і ряду держав, громадськість має владу прямо або через уповноважені органи здійснювати контроль публічної влади [22].

Дослідник і науковець Пивоваров К.В. відзначає, що контроль у сфері виконавчої влади здійснюється не тільки з метою перевірки дотримання законодавства органами влади, але й також з ціллю визначення ефективності їхньої роботи, що суб'єкт контролю наділений повноваженнями застосовувати різного роду санкції відносно контрольованого об'єкта за допущені прорахунки у його діяльності [32].

Доцільно теж звернутись до теоретичних підходів не тільки щодо контролю, а і до публічної влади. Крусян А. Р., зокрема, відмічає, що до влади мають стосунок всі громадяни у державі, а також і територіальні громади, бо всі вони можуть впливати на процеси, які відбуваються у суспільстві, і таку владу можна назвати публічною [23, с. 335, 358, 360].

Успішний контроль є запорукою ефективності системи державної служби. Зважаючи на це, актуальними є дослідження щодо становлення контролю у державній службі в Україні, знаходження шляхів втілення контролю та оптимальних його видів, таких, що відповідають вимогам становлення демократії в суспільстві та євроінтеграційним прагненням України. Мотренко Т.В. наголошує, що система контролю в державному управлінні має відповідати вимогам економічності, гнучкості, цілепокладання, відзначатись простотою [24].

Вивчаючи тематику контролю, відомий науковець Бакуменко В. робить заключення про те, важливість контролю у діяльності будь-якої організації, підприємця, чи органу місцевого самоврядування та досягненню ними успіху, але найперше про його першочергову роль для органів державної служби.

Також він зазначає, що контроль обов'язково повинен відповідати стандартам та сприяти покращенню службової культури посадовців [9, с. 203].

Таблиця 1.1 - – Визначення поняття «контролю» різних авторів

№ п/п	Джерело/ Автор	Визначення
1.	М.І. Баюк, М.І. Войт, Г.В. Матков- ський	«контроль - це важлива функція управління, систематична конструктивна діяльність керівних органів управління, керівників організацій та їхніх підрозділів щодо забезпечення єдності рішення і виконання, відповідності фактичних результатів роботи запланованим або визначеним органами вищого рівня» [10]. «Рівень і стан контролю – це дзеркало здатності відповідного органу чи керівника забезпечити ефективне здійснення державної політики, накреслених планів, визначених завдань» [10].
2.	О. Сушинський	«контроль у сфері публічної влади – складний специфічний багатопрофільний об'єкт, що потребує всебічного міждисциплінарного вивчення, ламання старих, заідеологізованих стереотипів, утвердження сучасної концепції, інтерпретації та систем... Але системне дослідження проблем контролю у сфері публічної влади, зокрема його владний аспект, практично не досліджено» [39, с. 7-9].
3.	Т. В. Мотренко	«система контролю в державному управлінні має бути гнучкою, простою, економічною та орієнтованою на результат» [24].
4.	В.Д. Бакуменко	«ефективний контроль є важливим для досягнення успішної діяльності будь-яких організацій і насамперед у діяльності органів державного управління та органів місцевого самоврядування», «світова практика свідчить про доцільність впровадження систем контролю, побудованих за певними стандартами» [9].

Узагальнюючи погляди різних авторів - теоретиків, науковців, практиків - на проблематику контролю в публічному управлінні, в діяльності державних органів влади можемо відмітити множинність аспектів та поглядів на дане питання, на потребу подальших досліджень та розробок даного явища.

1.2 Правові аспекти у сфері державного контролю безпеки харчових продуктів

Контроль, як важлива функція держави та органів виконавчої влади повинен мати чітке правове регулювання. Система контролю в органах виконавчої влади складається із таких компонентів: об'єкт контролю, суб'єкт контролю, предмет контролю, форми, види, засоби і методи його здійснення.

Контроль зі сторони держави за діяльністю господарюючих суб'єктів є важливим заходом у реалізації завдань та функцій держави. Контроль зі сторони держави за господарською діяльністю здійснюється з метою захисту здоров'я і життя людей та навколишнього середовища.

Система державного контролю та нагляду на даний час перебуває на етапі становлення. Нормативно-правова база державного контролю та нагляду за господарською діяльністю в Україні є недосконалою через те, що: 1) регулювання здійснюється не законами, а за допомогою підзаконних актів; 2) велика кількість нормативних документів. Немає єдиного закону, який би регулював проведення перевірок; 3) застарілість та неузгодженість нормативних документів. Це призводить до конфліктів між господарюючими суб'єктами та контролюючими органами, до численних скарг на дії контролюючих органів, неефективності та надмірності контролю, який здійснюється шляхом проведення планових, позапланових та інших перевірок, моніторинрів, інспекцій, обстежень, тощо.

Як важлива функція держави та органів виконавчої влади, контроль повинен мати чітке законодавче підґрунтя. За останні роки напрацьовано певну нормативну базу щодо контрольної діяльності органів виконавчої влади. Основним нормативно-правовим актом у сфері контролю безпеки харчових продуктів є Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпеки та якості харчових продуктів» (див. табл. 1.2), який вносить нові підходи до нагляду за безпекою продуктів харчування та їх якістю. З точки зору безпеки, небезпечними є продукти, які містять шкідливі компоненти (важкі метали, пестициди, радіонукліди), які можуть спричинити погіршення здоров'я,

або стати причиною смерті. Про якість продуктів свідчить їх вітамінний, мінеральний, кислотний склад.

Таблиця 1.2 – Нормативно-правові акти у сфері контролю безпечності харчових продуктів в Україні

№ з/п	Назва нормативно-правового акту	Основні положення нормативно-правового акту
1.	Конституція України, стаття 42 [20]	- захищає права споживачів через здійснення контролю за якістю і безпечністю продукції, послуг і робіт
2.	Господарський кодекс України, стаття 19 [13]	- встановлює органи державної влади і посадових осіб, уповноважених здійснювати державний контроль і нагляд за господарською діяльністю, їх статус, загальні умови і порядок здійснення контролю і нагляду; - окреслює правову площину, у якій можуть бути визначені контролюючі органи та їх повноваження
3.	Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» [15]	- визначає правові та організаційні засади, встановлює принципи і регулює порядок проведення державного контролю у сфері господарської діяльності, повноваження органів державного контролю, їх посадових осіб і права, обов'язки та відповідальність суб'єктів господарювання під час здійснення державного контролю; - визначає два типи заходів державного нагляду – плановий та позаплановий різних видів (огляд, перевірка, обстеження, ревізія, тощо) і терміни їх проведення; - визначає ступінь ризику державного контролю у сфері господарської діяльності, тобто імовірності виникнення негативних наслідків для безпеки навколишнього середовища та здоров'я людей; - впорядковує процедури проведення експертизи продукції, та відбору зразків продукції

Продовження табл. 1.2

4.	Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» [16]	<ul style="list-style-type: none"> - запроваджено гігієнічні вимоги до об'єктів, що здійснюють виробництво та обіг харчових продуктів
5.	Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин» [14]	<ul style="list-style-type: none"> - встановлює дозвіл на проведення перевірок без попереднього повідомлення; - запроваджує періодичність перевірок з врахуванням ризикоорієнтованості виробництва; - запроваджує використання інспекторами уніфікованих актів перевірки та засобів відеофіксації заходу контролю; - встановлює жорсткі санкції щодо порушників закону;
6.	Постанова Кабінету Міністрів України № 896 про «Порядок визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю відповідності діяльності операторів ринку (потужностей) вимогам законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, які здійснюються Державною службою з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, та критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від її провадження» [35]	<ul style="list-style-type: none"> - затверджує шкалу відповідно до якої відбувається віднесення об'єктів до певного ступеня ризику; - встановлюється періодичність планових заходів контролю; - визначаються підстави для проведення позапланових заходів

Продовження табл. 1.2

7.	Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України «Про затвердження Вимог до безпечності та якості молока і молочних продуктів» [27]	<ul style="list-style-type: none"> - визначено сфери відповідальності суб'єктів ринку харчових продуктів та органу здійснення контролю; - встановлено гігієнічні вимоги до виробництва та обігу харчових продуктів тваринного походження, м'яса свійської птиці, молока і молочних продуктів
8.	Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Гігієнічних вимог до м'яса птиці та окремих показників його якості» [28]	

Згідно нового підходу буде здійснюватися перевірка всього ланцюга виробництва продуктів харчування. Це дасть змогу запобігти попередити виробництво небезпечної продукції та потрапляння її до споживача. Законодавчо це закріплено у виді обов'язкової імплементації системи управління безпечності продуктів харчування на засадах НАССР. Будь-якому підприємству для того, щоб залишатись на ринку і бути конкурентоздатним потрібно весь час покращувати властивості продукції, її якість, за рахунок впровадження нових технологій намагатись знижувати її собівартість. А це потребує використання передових систем управління безпекою та якістю харчових продуктів, зокрема, НАССР. Система НАССР створює умови для нового підходу до перевірки небезпечних факторів порівняно з традиційними способами, такими як контроль якості або інспектування – підхід коли виробник повинен мати точну інформацію про те, звідки він отримав сировину і куди було відправлено готову продукцію з підприємства. Ця інформація має зберігатись підприємством протягом 6 місяців після кінцевого терміну реалізації харчового продукту. Така система відстежування, заснована на принципах НАССР, дозволить визначити хто винен у випадку появи на ринку

небезпечного харчового продукту. В той же час передбачено штрафи за виявлення на ринку небезпечного продукту харчування, розміри штрафів, згідно цього закону, значно зростають. Розвинуті країни світу вже тривалий час практикують суттєві штрафи, бо тільки вони є дієвим способом впливу на недобросовісних виробників.

Європейський Союз визначив безпечність продуктів харчування головним пріоритетом своєї політики і на сьогодні європейська система безпечності продуктів харчування є однією з передових у світі. Про стан справ з безпечності харчової продукції парламент ЄС інформує Європейське агентство з безпечності харчових продуктів, у США, Канаді, Франції – по дві служби.

В Україні система гарантування безпечності харчових продуктів включає чотири міністерства, три служби, два комітети, одна інспекція і одне агентство: Міністерство аграрної політики та продовольства, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство екології та природних ресурсів, Міністерство економічного розвитку і торгівлі, Державна служба з карантину рослин, Державна санітарно-епідеміологічна служба, Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики, Державна митна служба, Національне агентство з акредитації, Державний комітет ветеринарної медицини, Державна екологічна інспекція. Така велика кількість органів державного нагляду призводить до повторення їх функцій.

Більшість країн світу не визнають українську систему контролю безпечності харчових продуктів, оскільки вона не відповідає вимогам Світової Організації Торгівлі, а це підриває експортні можливості України, знижує конкурентноспроможність її сільського господарства та харчової галузі промисловості.

В Україні поступово відбувається наближення законодавства до вимог законодавства ЄС в рамках Угоди про асоціацію, зокрема, до вимог Регламенту Європейського Парламенту і Ради ЄС № 853/2004 від 29.04.2004 р. про встановлення спеціальних гігієнічних вимог для харчових продуктів

тваринного походження, а також Регламенту Європейської Комісії (ЄС) № 37/2005 від 12 січня 2005 року про моніторинг температури у транспортних засобах, місцях зберігання харчових продуктів.

Запровадження гігієнічних вимог, що відповідають вимогам законодавства Європейського Союзу, сприяло зменшенню торговельних бар'єрів у відносинах між Україною та ЄС. На початку 2016 року набрав чинності Імплементативний Регламент Комісії ЄС № 2015/2405 від 18.12.2015 р. про відкриття та забезпечення управління тарифними квотами ЄС на с/г продукцію з України. Таким чином перші 10 українських виробників молочної продукції отримали доступ до ринків ЄС, а кількість затверджених українських експортерів зросла до 24.

Розповсюдженою моделлю управління безпечністю харчових продуктів у багатьох країнах світу є система, яка заснована на принципах НАССР. На основі цих принципів розроблено відповідні національні стандарти, що містять вимоги до систем безпеки харчових продуктів. У ЄС, Канаді, США використання систем НАССР заснованої на принципах системи аналізу небезпечних чинників та контролю у критичних точках (від англ. Hazard Analysis and Critical Control Points) є обов'язковим для всіх підприємств харчової промисловості.

1.3 Аналіз ефективності організації діяльності у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів в Україні

Безпека харчових продуктів – це питання, яке сьогодні турбує не тільки спеціалістів, а і широку громадськість. На кухонному столі українців досить часто опиняються продукти рослинного і тваринного походження, які спричиняють захворювання, становлять загрозу його здоров'ю, або і життю. Оновлення системи безпеки і якості харчових продуктів уможливить забезпечення продовольчої безпеки держави, підвищить конкурентоспроможність української сільськогосподарської продукції на міжнародному ринку в умовах євроінтеграції аграрного сектора економіки.

У 2014 році народні депутати наклали тимчасовий мораторій на перевірки підприємців, який тривав п'ять років до 2019 року. У 2014 році були дозволені тільки деякі перевірки Державною фіскальною службою. У 2018 році перелік органів, яким Кабінет Міністрів України дозволив перевіряти бізнес, зріс до 22 інституцій. На початку 2019 року мораторій було знято і перевірки повністю відновилися.

Обмеження повноважень органів контролю, на перший погляд, спрощує ведення бізнесу. Однак відсутність контролю не одноразово призводила до трагічних випадків, таких як загибель людей, пожежі, масові отруєння та ін.

Накладення мораторію було обумовлено тим, що перевірки потребують вдосконалення. Вони можуть бути проблемними для бізнесу через корумпованість, застарілість вимог, несправедливі штрафи, необізнаність самих підприємців щодо вимог контролю. Експерти Офісу ефективного регулювання (BRDO) аналізували процес проходження перевірок підприємцями протягом декількох місяців. Ними було виявлено ситуації, коли інспектор може зловживати своїм становищем:

- законність перевірки – щоб перевіряти підприємство інспектор повинен мати законні, документально підтвержені підстави та визначений перелік питань, які підлягають перевірці. В інших випадках перевірка є незаконною, і підприємець повинен бути обізнаний щодо цього, щоб уникнути

зловживань зі сторони інспектора. Найчастіше від таких зловживань потерпає малий і середній бізнес;

- застарілість законодавства, яке не відповідає ні європейським практикам, ні сучасним технологіям. Через не реалістичність вимог всі учасники процесу контролю – і інспектор, і підприємець стають заручниками ситуації коли деякі вимоги неможливо виконати, що призводить до формалізації перевірок, корупції, неадекватних штрафів. Також недобросовісні підприємці можуть уникати законних перевірок та роками не усувати порушень через недосконалість законодавства.

Щоб змінити ситуацію, і вирішити ці проблеми потрібно:

- проводити інформування підприємців малого і середнього бізнесу щодо їх прав та обов'язків;
- вносити зміни у законодавчі та нормативні акти щодо адекватності та реалістичності вимог.

Щоб підвищити обізнаність підприємців, у 2017 році Офісом ефективного регулювання BRDO був створений «Інспекційний портал планування заходів державного нагляду (контролю) та збору інформації» для автоматизації системи державного контролю. В 2018 році запрацювала єдина система, що збирає інформацію про перевірки підприємців на одному ресурсі. На цьому ресурсі є інформація про проведення перевірок більшістю органів контролю. Підприємцю не складно довідатись, які планові та позапланові перевірки будуть у нього і як до них підготуватися.

За 2020 рік у систему порталу [17] внесені відомості відносно:

- 114 471 планових перевірок;
- 124 015 позапланових перевірок;
- 32 216 комплексних перевірок (фото із сайту див. на рис. 1.1).

На порталі розміщена інформація про те хто контролює, кого контролюють, коли відбувся контроль, зафіксовані порушення і накладені санкції. Ці дані є базою для оцінки результативності перевірок та роботи інспекторів. Завдяки цим даним можна отримати інформацію про органи

контролю. Невдовзі інспекторські перевірки стануть персоналізованими і тоді будуть відомі результати роботи того чи іншого інспектора, чи надходять скарги на його роботу. Це сприятиме зменшенню кількості випадків корупції.

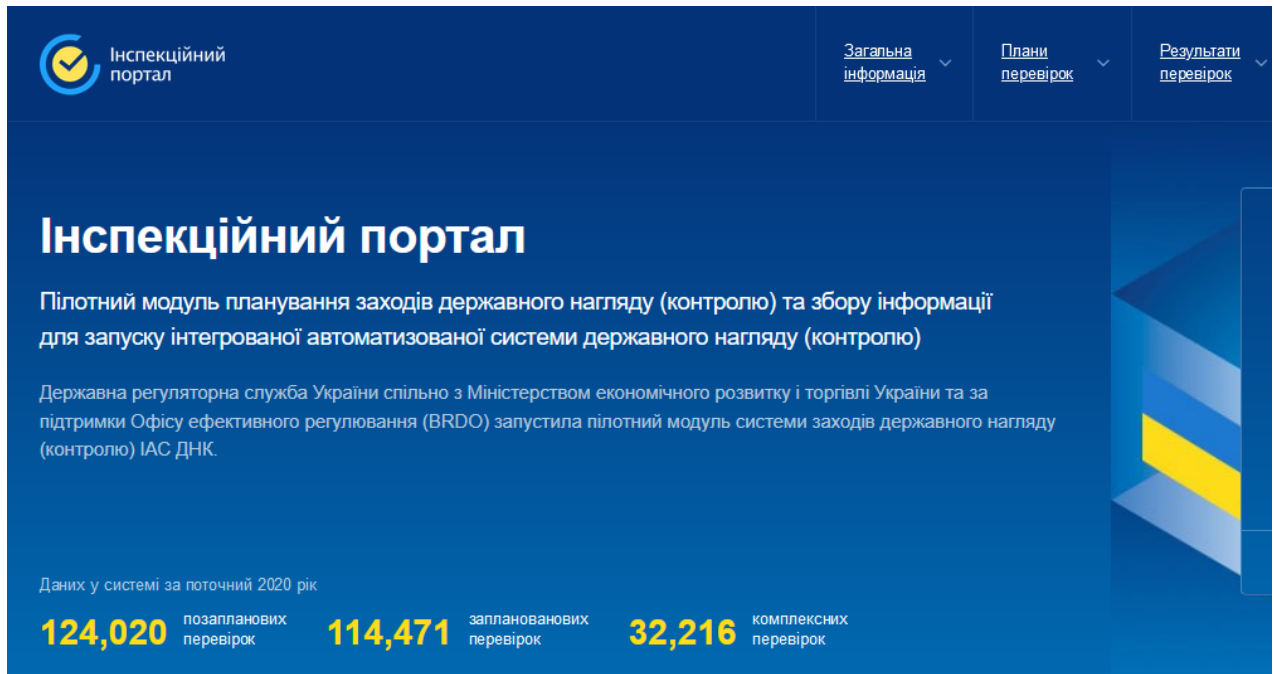

Рисунок 1.1 - Відомості відносно проведених перевірок на сайті «Інспекційного порталу планування заходів державного нагляду (контролю) та збору інформації»

Для вдосконалення процесу перевірок, їх більшої ефективності для держави та бізнесу, Офіс ефективного регулювання спільно з Мінекономіки за підтримки програми USAID "Конкурентоспроможна економіка України" (KEY) здійснюють розробку нового проекту закону, метою якого є ліквідація недоліків законодавства.

У 2019 році, за даними Державної служби України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів було проведено 41150 планових та позапланових перевірок на відповідність гігієнічним вимогам. За порушення вимог безпеки та якості харчових продуктів видано 17 339 приписів. Тобто, порушення гігієнічних вимог були виявлені у 42% випадків, на 752 суб'єкти господарювання накладено штрафи.

У 2020 році у систему «Інспекційного порталу» внесені відомості відносно перевірок проведених Державною службою України з питань безпеки продуктів харчування та захисту споживачів [17]: 22 432 планових перевірок; 29 711 позапланових перевірок. У 2020 році (за 11 місяців) порівняно із 2019 роком кількість планових і позапланових перевірок значно зросла (див. табл. 1.3).

Таблиця 1.3 – Дані «Інспекційного порталу планування заходів державного нагляду та збору інформації» щодо перевірок проведених Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів у 2018-2019 роках

Рік	Кількість перевірок у плані на рік	Внесено результати запланованих перевірок	Не внесено результатів запланованих перевірок	Внесено результати позапланових перевірок	Загальна кількість заповнених перевірок
2018	Мораторій на проведення перевірок				
2019	21 897	21 888	9	19 602	41 490
11 місяців 2020	22 432	21 585	644	29 711	51 296

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ВІДДІЛУ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

2.1 Загальна характеристика відділу державного контролю

Відділ державного контролю є структурним підрозділом Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області.

Спеціалістами відділу постійно здійснюється аналітична та організаційна робота щодо звітної інформації, реалізації прийнятих нормативно-правових актів, державних програм.

У 2020 році окремо виконувалось доручення дружини президента України «Про вивчення стану організації харчування учнів у визначених шкільних закладах Тернопільської області». Після уведення карантину спеціалісти Управління на виконання доручень Прем'єр-Міністра України та Головного державного санітарного лікаря України брали участь у обстеженнях агропродовольчих ринків, підконтрольних об'єктів з питань вивчення стану дотримання санітарно-гігієнічних вимог. Також спеціалістами Управління здійснювались заходи із доведенням матеріалів щодо запобіганню поширенню COVID-19 серед населення області.

Постійно здійснюється аналіз звітів про заразні захворювання тварин. За рік в області встановлено захворювання сільськогосподарських та домашніх тварин на африканську чуму свиней, фасціольоз, аскаридоз, сказ. Встановлено захворювання лисиць на сказ, захворювання бджіл варроатозом. У всіх випадках спеціалістами проводились оздоровчі заходи.

Здійснено документальну невиїзну перевірку роботи державних лікарень ветеринарної медицини з питань зберігання та транспортування ветеринарних імунобіологічних препаратів.

Організовано та проведено онлайн навчання у системі PROMETEUS. За результатами оцінювання 9 аудиторів системи НАССР, прослухавши 4 тижневий семінар, успішно пройшли навчання та отримали сертифікати.

У 2 кварталі 2020 року забезпечено формування Планів протиепізоотичних заходів на 2021 рік та їх затвердження на рівні Держпродспоживслужби. Упродовж усього року спеціалістами відділу надано та опубліковано на сайті 62 матеріалів щодо питань державного контролю, епізоотичного стану області, безпечності харчових продуктів.

Впродовж 2020 року спеціалістами відділу отримано та опрацьовано 2 запити на публічну інформацію, забезпечено надання інформації

За три квартали 2020 року спеціалістами Управління безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області отримано та опрацьовано 6 звернень громадян з урядової гарячої лінії.

Проведено 38 нарад із суб'єктами господарювання, які здійснюють харчування дітей у закладах освіти Тернопільської області.

29 січня 2020 року на базі Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області відбувся семінар, в якому взяли участь лікарі епізоотологи районних та міської державних лікарень ветеринарної медицини. Проаналізовано результати проведеної роботи та результати досліджень.

Протягом року відділом проведено 649 планових та позапланових заходів. За результатами перевірок складено 649 акти обстеження. Відповідно до частини 1 статті 65 Закону України [14] на п'ятьох фізичних осіб підприємців і двох юридичних осіб було складено сім протоколів і винесено сім постанов (6 постанов вручено порушникам, одна надіслана рекомендованим листом) про накладання на них штрафів на загальну суму 198366.0 грн. (результати див. у табл. 2.5).

2.2 Показники роботи відділу державного контролю

З початку року, відділом було видано 178 міжнародних ветеринарних сертифікатів, 5213 форми №1 для України, 763 форм №2 для України, 5838 ветеринарних довідок. 99% документів видано через Єдиний державний реєстр ветеринарних документів.

Відділом державного контролю постійно здійснюється аналітична та організаційна робота щодо звітної інформації, реалізації прийнятих нормативно-правових актів, державних програм, що стосуються відповідного структурного підрозділу. Протягом усього року виконувались ряд доручень Прем'єр-міністра України «Щодо протидії обігу фальсифікованих молочних продуктів», брали участь в спільних засіданнях координаційної групи щодо виконання доручення Прем'єр-міністра України «Про протидію обігу фальсифікованого алкоголю».

За 11 місяців 2020 року забезпечено 100-відсоткове виконання плану протиепізоотичних заходів щодо діагностичних досліджень: гіподерматоз ВРХ; заразний вузликовий дерматит ВРХ; заразний вузликовий дерматит ПЛР ВРХ; фасціольоз ВРХ; лептоспіроз ВРХ; ящур всіх типів; сказ лисиці (щелепи); сказ лисиці підозра (мазки); скрепі ДРХ; сказ собаки підозра (мазки); сказ коти підозра (мазки); риби весняна віремія коропа; бджоли; лейкоз ВРХ ІФА; туберкульоз ВРХ бактеріологічно.

Не забезпечено виконання плану діагностичних досліджень: губчастоподібна енцефалопатія ВРХ – 74%, причина – відсутність діагностиків; туберкульоз ВРХ (алергічно) – 98%, причина – не завершена диспансеризації; лейкоз ВРХ – 86%, причина – не завершена диспансеризація; АЧС ПЛР – 26%, причина - брак діагностиків; інфекційний епідидиміт (баранів) - 0%, причина – повна відсутність діагностиків; грип коней – 50%, причина – відправлено в Київ; сап коней - 89%, причина - брак діагностиків; парувальна неміч коней – 0%, причина - повна відсутність діагностиків; хвороба Ньюкасла (приват. сектор) – 11 %, причина - брак діагностиків; хвороба Ньюкасла (птахогосподарства) – 69 %, причина - брак діагностиків;

орнітоз – 80%, причина – зменшення циклів посадок; лістеріоз – 74%, причина – зменшення циклів посадок; грип птиці (вірусологічно) – 0 %, причина – відправлено у Київ; хвороба Ньюкасла (вірусологічно) – 0 %, причина – відправлено у Київ; сальмонельоз (бройлери) – 93%, причина - зменшення циклів посадок. сальмонельоз (кури-несушки) – 86%, причина - зменшення посадок птиці сальмонельоз (інша домашня птиця) – 69%, причина – зменшення циклів посадок; грип дика птиця ПЛР - 0%, причина – відсутність дозволу про відстріл; хвороба Ньюкасла дика птиця ПЛР - 0%, причина - відсутність дозволу про відстріл; грип синантропна птиця ПЛР -0%, причина - відсутність дозволу на відстріл; синантропна птиця ПЛР -0%, причина - відсутність дозволу про відстріл; сказ лисиці серологічно (відстріл) – 71%,
Забезпечено 100-відсоткове виконання плану щодо профілактичних щеплень: сибірка ВРХ, чума свині, хвороба Ньюкасла (приватний сектор), сказ коти, дикі тварини сказ, собаки сказ. Не забезпечено виконання плану профілактичних щеплень: гіподерматоз ВРХ причина – повна відсутність препаратів для обробки.

Також, спеціалістами відділу державного контролю Управління безпеки харчових продуктів розглянуто 29 звернень щодо надання статусу експортера до окремих країн. Проведено 21 позапланова перевірка відповідності ветеринарно-санітарних вимог законодавства України і відповідності вимогам країни призначення. В усіх випадках складались акти за результатами здійснення заходів державного контролю.

Спеціалістами відділу постійно здійснюється аналіз звітів щодо виконання Плану державного моніторингу залишкової кількості ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин у необроблених харчових продуктах тваринного походження. Проведено контроль за дотриманням графіку відбору зразків по об'єктах аналізу: яловичина, свинина, м'ясо птиці, молоко, яйця (відібрано 216 зразків, що становить 100% до запланованих). Відповідно затвердженого плану відібрано 1266 зразків харчових продуктів рослинного походження (100% від запланованого), перевищень встановлених показників не

зафіксовано.

Спеціалістами Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області проведено 562 позапланових заходів державного нагляду (контролю). За наслідками перевірок складено 178 приписів та накладено штрафів на загальну суму 244 тис. 123 грн., проведено 2 засідання ДНПК при Тернопільській ОДА та 41 засідання ДНПК при районних державних адміністраціях, здійснено документальну невиїзну перевірку роботи державних лікарень ветеринарної медицини з питань зберігання та транспортування ветеринарних імунобіологічних препаратів.

Спеціалістами відділу державного контролю, у складі робочих груп проведено 2 позапланових аудити стану впровадження системи НАССР операторами ринку харчових продуктів, організовано та проведено онлайн навчання.

Проведено 18 семінарів-нарад «Актуальні питання діагностики, боротьби та профілактики захворювань бджіл» із представниками агропідприємств, пасічниками та представниками асоціацій пасічників Тернопільської області. 29 січня 2020 року на базі Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області відбувся семінар «Ефективність проведення пероральної імунізації проти сказу серед диких м'ясоїдних», в якому взяли участь лікарі епізоотологи районних та міської державних лікарень ветеринарної медицини. Проаналізовано результати проведеної роботи та результати досліджень.

Впродовж 2020 року спеціалістами Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області отримано та опрацьовано 34 звернення громадян, вирішено позитивно – 34, що становить 100%, протермінованих звернень не зафіксовано.

У першому півріччі 2020 року організовано онлайн навчання спеціалістів районних управлінь Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області згідно затвердженого плану-графіку у Навчально-науковий інститут післядипломної освіти НУБіП України.

За 3 квартали 2020 року спеціалістами управліннь Держпродспоживслужби в Тернопільській області проведено 101 плановий та 562 позапланових заходів, а саме: господарств різної форми власності - 210, забійних м'ясопереробних підприємств - 46, інших об'єктів - 407 . За результатами перевірок складено 649 актів обстеження та зроблено 178 письмових попереджень. Відповідно до ч.1 ст. 65 Закону України [14] на п'ятьох фізичних осіб підприємців і двох юридичних осіб було складено сім протоколів і винесено сім постанов (6 постанов вручено порушникам, а одна надіслана рекомендованим листом) про накладання на них штрафів. За порушення вимог ч. 1 ст. 14 Закону України «Про побічні продукти тваринного походження не призначені для споживання людиною» у відповідності до п.1 ч.2 ст. 25 даного Закону до адміністративної відповідальності було притягнуто фізичну особу підприємця, складено протокол і винесено постанову (постанову вручено порушнику) про накладання на нього штрафу в розмірі 37 784 грн. До адміністративної відповідальності було притягнуто по ст. 107 КУпАП 37 осіб на суму 7973.0 грн.

Таблиця 2.1 – Кількість виявлених правопорушень, визначених в статтях 42-1, 42-2, 107, 166-22 та 188-22

Стаття кодексу України про адміністративні правопорушення	Кількість складених з початку року протоколів про адміністративні правопорушення	Кількість винесених постанов про адміністративні правопорушення	Кількість стягнутих штрафів (осіб)
107	37	37	36
42 ¹			
42 ²	-	-	-
ЗУ №2042 п.1.ч.1 стаття 65 ²	7	7	3
ЗУ «Про побічні продукти тваринного походження не призначені для споживання людиною» п.1 ч.2 ст. 25	1	1	-

Забезпечено дієвий контроль за видачею ветеринарних документів стосовно їх введення через Єдиний державний реєстр ветеринарних документів (див. табл. 2.2).

Також, у цьому році проведено 25 перевірок роботи державних лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи на агропродовольчих ринках щодо дотримання правил ветеринарно-санітарної експертизи, забезпечення реактивами та витратними матеріалами. За результатами перевірок проведено нараду із директорами регіональної та міжрайонних державних лабораторій Держпродспоживслужби. У вересні 2020 року, відповідно до доручення Першого заступника начальника Головного управління від 14.08.2020 року здійснено повторні перевірки роботи лабораторій ветеринарно-санітарної експертизи на агропродовольчих ринках.

Таблиця 2.2 - Інформація про кількість виданих документів дозвільного характеру у Тернопільській області за 9 місяців 2020

Назва території	Кількість виданих документів		Кількість відмов у видачі документів	
	Суб'єктам господарювання	Фізичним особам	Суб'єктам господарювання	Фізичним особам
Кількість виданих експлуатаційних дозволів (Закон України «Про ветеринарну медицину»)	9	2	-	-
Кількість виданих ветеринарних документів	4361	7965	-	-
Кількість виданих ветеринарних експлуатаційних дозволів (Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»)	21	3	-	-

2.3 Результати здійснення заходів державного контролю відділом

За результатами здійснення планових та позапланових заходів державного контролю відділом державного контролю за 9 місяців 2020 року, було проведено розподіл потужностей за групами ризику, відповідно до якого у Тернопільській області зареєстровано підконтрольних об'єктів: дуже високого ступеня: 1 об'єкт; високого ступеня: 97 об'єктів; середнього ступеня: 547 об'єктів; низького ступеня: 1 457 об'єктів; незначного ступеня: 8 956 об'єктів. Всього, наявно потужностей: 11 058, серед них, операторів ринку: 10 867 (див. табл. 2.3).

Таблиця 2.3 - Розподіл підконтрольних об'єктів за ступенями ризику, за 3 квартали 2020 року

	Дуже високий ризик	Високий ризик	Середній ризик	Низький ризик	Незначний ризик	Всього підконтрольних об'єктів
1 кв.	2	97	516	1359	7811	9785
2 кв.	2	97	530	1312	7814	9795
3 кв.	1	97	547	1457	8956	11058
4 кв.						

Протягом 2020 року було проведено 103 планових перевірок (див. табл. 2.4), відповідно до Наказу Державної служби України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів від 27 листопада 2019 року №1150 «Про затвердження щорічного плану державного контролю Держпродспоживслужби у сферах безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, ветеринарної медицини», що становить 25 % від кількості запланованих планових заходів державного нагляду (контролю). Ще 75 % планових заходів державного нагляду (контролю), у 2020 році виконати буде не можливо, у зв'язку із вступом в дію Закону України від 17 березня 2020 року №

530-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби COVID-19».

Таблиця 2.4 - Інформація щодо кількості суб'єктів та підконтрольних об'єктів на 01.12.2020

Квартал	Кількість суб'єктів господарювання	Кількість проведених перевірок суб'єктів господарювання (кількість актів)	
		планових	позапланових
1 кв	9785	98	165
2 кв	9795		143
3 кв	11058	5	238
4 кв			
Всього		103	546

Зважаючи на зазначене, заходи державного контролю, заплановані Держпродспоживслужбою, в тому числі в рамках масмедійного проекту «СТОП фальсифікат. МЕД», будуть продовжені після зняття карантину або обмежувальних заходів визначених законодавством.

Також, державними ветеринарними інспекторами, було проведено всього 546 позапланових перевірок з підстав:

- подання заяви суб'єктом господарювання до органу державного нагляду про здійснення нагляду за його бажанням – 289;
- перевірка виконання розпоряджень, приписів щодо усунення порушень вимог законодавства – 117;
- звернення фізичної особи про шкоду нанесену їй законним інтересам – 18;
- доручення Прем'єр-міністра України про перевірку суб'єктів господарювання через їх системні порушення – 101;
- нещасного випадку, професійного захворювання, аварії – 0;
- через виявлення невідповідності – 21;

- за рішенням суду – 0;

При здійсненні заходів державного нагляду, було складено 332 актів відбору зразків, з них:

- планово - для виконання щорічного плану державного контролю та/або щорічного плану державного моніторингу – 192;
- позапланово - якщо під час здійснення державного контролю виникла обґрунтована підозра щодо невідповідності – 140.

Кількість експертних висновків де встановлено невідповідності при лабораторному дослідженні (всього) – 40, із них:

- планово - для виконання щорічного плану державного моніторингу – 2;
- позапланово - якщо під час здійснення державного контролю виникла підозра щодо невідповідності – 38.

За результатами заходів державного нагляду (контролю), було піддано штрафу 37 осіб, на загальну суму 243 409, 00 грн. Суб'єктам господарювання надано було надано приписи на виправлення виявлених порушень.

Кількість звернень фізичних осіб (громадян) щодо здійснення позапланових перевірок (всього) 67, із них: обґрунтованих – 63; безпідставних про що повідомлено заявника – 4.

Також, після проведення заходів державного нагляду, відділом державного контролю проводиться контроль за внесенням даних щодо проведення інспектувань державними інспекторами та державними ветеринарними інспекторами до Інспекційного порталу «Пілотний модуль планування заходів державного нагляду (контролю) та збору інформації для запуску інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю)» (див. рис. 2.1).

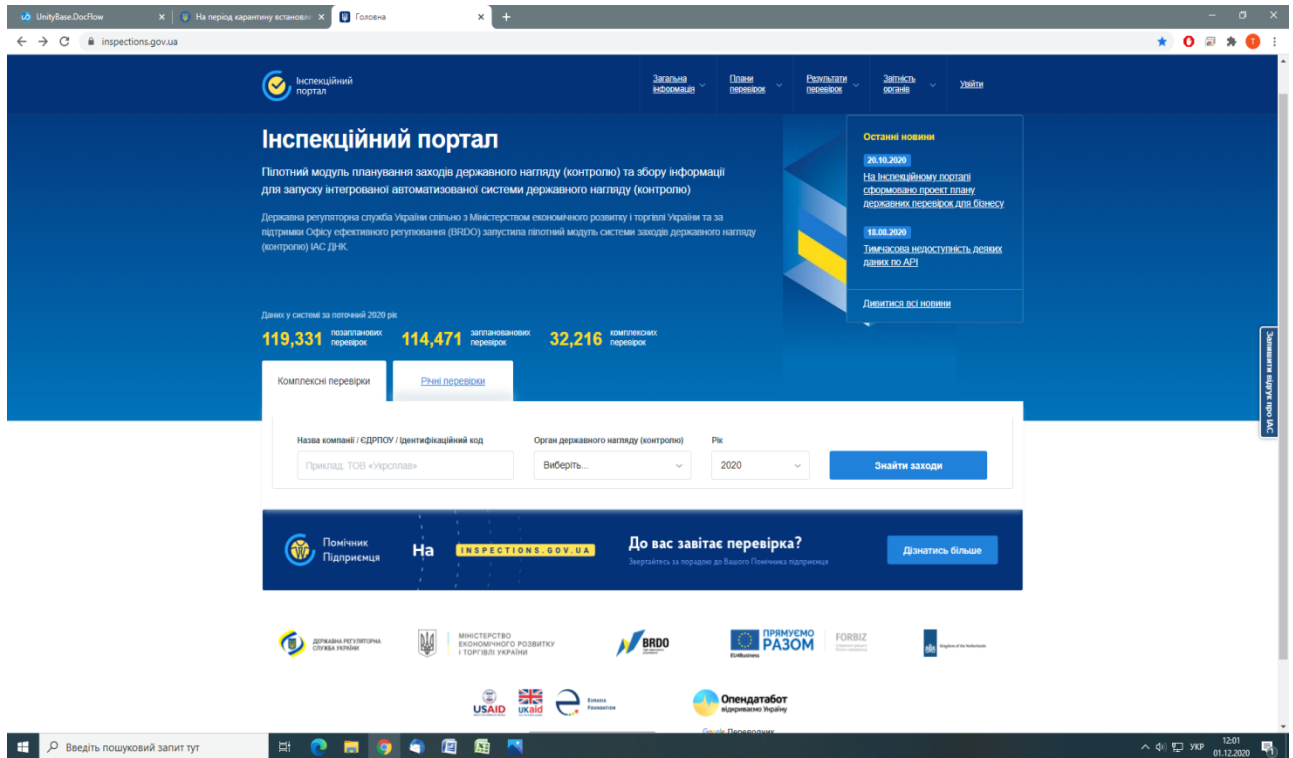

Рисунок 2.1 – Інспекційний портал «Пілотний модуль планування заходів державного нагляду (контролю) та збору інформації для запуску інтегрованої автоматизованої системи державного нагляду (контролю)»

Відповідно до Статті 4-1 Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», Міністерством економічного розвитку і торгівлі України та Державна регуляторна служба України за підтримки Офісу ефективного регулювання (BRDO) запустила пілотний модуль системи заходів державного нагляду (контролю) ІАС ДНК.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

3.1 Шляхи вдосконалення нормативно-правових актів у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини

До травня 2017 року, головними законами, якими керувалися інспектори Держпродспоживслужби при здійсненні нагляду та контролю були Закони України: «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про ветеринарну медицину».

Але у 2018 р. вступив у дію Закон України [14]. Метою закону є визначення головних положень, принципів, засад державного нагляду безпечності та якості харчових продуктів. Завданням цього Закону є приведення у відповідність, узгодження законодавства України у відповідність до чинного законодавства Європейського Союзу, зокрема, Директиви Ради Європейського Союзу № 97/78/ЕС та Регламентів ЄС № 854/2004, № 882/2004, № 669/2009.

Головні нововведення, які вносяться Законом України [14] це те, що перевірки суб'єктів господарювання мають відбуватися без повідомлення наперед. Ще не так давно підприємців попереджали про перевірки завчасно, тобто за десять днів до проведення державного контролю, звичайно ж це не сприяло ефективному проведенню такого контролю. Тепер, згідно Закону № 2042-VIII, ч. 3 ст. 18 державний контроль здійснюється без попередження контрольованої установи, окрім випадків проведення аудиту, або ж коли є ризик того, що контроль без попередження буде менш ефективним. При цьому господарюючому суб'єкту завчасно буде вручений перелік запитань стосовно

того, що буде перевірятися. В Україні вже є вдалі приклади функціонування такої системи контролю, її використовує, зокрема, Міністерство аграрної політики та продовольства України. Такими методами вдало можна запобігти проявам різного роду корупції та зловживань органами публічної влади.

Одним із нововведень цього Закону [14] є те, що у ньому зазначено критерії за якими визначається ступінь ризику від діяльності господарюючої одиниці. І чим вищий ступінь ризику, до якого призводить діяльність господарника, тим частіше контролюючий орган буде перевіряти його роботу. Органом, якому делеговані повноваження проводити такий контроль є Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів.

Постановою Кабінету Міністрів України [35] визначено критерії та порядок а також періодичність проведення планових перевірок відповідності функціонування операторів ринку вимогам законів.

Також цим законом запроваджується реальна можливість проведення контролю поряд з уповноваженим контролюючим органом і представників громадськості, а результати обов'язково оприлюднюються на сайті.

Важливими також є зміни у Законі, які стосуються накладення штрафів. По перше розмір штрафу є фіксованим для юридичних осіб і для фізичних-осіб підприємців. За реалізацію неякісних продуктів підприємцю-юридичній особі загрожує штраф у розмірі 40 мінімальних заробітних плат, а для фізичної особи – у розмірі 25 мінімальних заробітних плат. Таку визначеність стосовно розмірів стягнень за порушення вимог законодавства можна розцінювати як реальний метод боротьби з корупцією у державних контролюючих органах. Також стосовно деяких порушень законодавства відповідальність навіть пом'якшена, наприклад, інспектор в установлених випадках може не накладати штрафу, а видати припис щодо вчиненого порушення без оформлення протоколу.

Поряд з цими змінами є також і інші: визначення видів нагляду; встановлення попереджувального підходу до контролю; спрощено процедуру

отримання дозволів виробниками; можливість проведення відео- та аудіофіксації перевірок; скорочення кількості адміністративних процедур.

Для здійснення ефективного державного нагляду (контролю), необхідно спростити процес реєстрації суб'єктом господарювання потужності оператора ринку та чітко розділити (на законодавчому рівні), які потужності підлягають видачі експлуатаційного дозволу для операторів ринку, що провадять діяльність з виробництва та/або зберігання харчових продуктів тваринного походження, а які потужності будуть підпадати під державну реєстрацію потужності оператора ринку.

Станом на сьогоднішні день, чинним законодавством України передбачено:

- Постанова Кабінету Міністрів України від 11 листопада 2015 р. № 930 «Про порядок видачі експлуатаційного дозволу, форми експлуатаційного дозволу та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (для суб'єктів господарювання, які займаються виробництвом та/або зберіганням харчових продуктів тваринного походження);

- Постанова Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. N 978 «Про затвердження Порядку видачі експлуатаційного дозволу» (для суб'єктів господарювання, які займаються переробкою неїстівних продуктів тваринного походження; виробництва, змішування та приготування кормових добавок, преміксів і кормів);

- Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 10 лютого 2016 р. № 39 «Про затвердження Порядку проведення державної реєстрації потужностей, ведення державного реєстру потужностей операторів ринку та надання інформації з нього заінтересованим суб'єктам» (для суб'єктів господарювання, які займаються виробництвом та/або обігом харчових продуктів).

Тобто, на даний час, в Україні є 3 нормативно-правових документи, які регулюють процес видачі документів дозвільного характеру, а

Держпродспоживслужбою України ведеться 3 державних реєстри потужностей операторів ринку.

Якщо розглянути вище наведені нормативно правові документи, можна зробити висновок, що для виробництва одного і того ж харчового продукту суб'єкт господарювання може подати заяву як для отримання експлуатаційного дозволу, так і на отримання рішення про державну реєстрацію. В даному випадку, оскільки чинне законодавство України трактує одне і те ж поняття по різному, суб'єкти господарювання обирають варіант із отриманням рішення про державну реєстрацію, оскільки воно є безкоштовним, а видача експлуатаційного дозволу є державною послугою, за яку до державного бюджету України стягується плата у розмірі 0,17 мінімальної заробітної плати, яка на сьогоднішній день складає 5 000 гривень.

Виходячи із вище згаданого, через проблеми із трактуванням у законодавстві, за кожен не виданий експлуатаційний дозвіл до державного бюджету України не надходить 850 гривень. Якщо брати кількість реєстрації суб'єктів господарювання, в середньому за рік держбюджет недоотримує близько 2 млн. гривень.

Ще однією проблемою проведення державної реєстрації є відсутність відповідальності суб'єкта господарювання за виробництво та/або обіг харчових продуктів або кормів з використанням незареєстрованої потужності, якщо обов'язковість її державної реєстрації встановлена законом. За виробництво та/або обіг харчових продуктів або кормів з використанням незареєстрованої потужності, якщо обов'язковість її державної реєстрації встановлена законом передбачена адміністративно-господарська санкція у розмірі двадцяти мінімальних заробітних плат на юридичних осіб, на фізичних осіб - підприємців - у розмірі одинадцяти мінімальних заробітних плат відповідно до пункту 2 частини 1 статті 65 Закону України [14], але частиною другою цієї ж статті, у разі вчинення оператором ринку правопорушення, передбаченого пунктом 2 частини першої статті 65, вперше протягом останніх трьох років, що передують вчиненню такого правопорушення, державний інспектор

(державний ветеринарний інспектор) видає оператору ринку припис щодо усунення порушень цього Закону, законодавства про харчові продукти та корми без оформлення відповідного протоколу. Тобто, якщо державним інспектором було виявлено факт незаконного виробництва та/або обігу харчових продуктів та/або кормів, він у межах своїх повноважень може видати лише письмове попередження, але і на цій стадії у державного інспектора уже виникають проблеми, адже письмове попередження може видаватись лише за результатами проведення заходу державного нагляду (контролю), а для проведення перевірки, необхідно вказати реквізити фізичної/юридичної особи, від надання яких, суб'єкт господарювання може відмовитись. Державний інспектор не має доступу до Єдиного державного реєстру підприємств, організацій, установ, відповідно отримання реквізитів фізичної особи-підприємця/юридичної особи стає проблемою, а суб'єкт господарювання продовжує здійснювати господарську діяльність без дозвільних документів.

3.2 Пропозиції щодо запровадження «Єдиної державної системи підтримки проведення інспекційних заходів»

З метою покращення ефективності та результативності проведення інспектування пропонуємо спочатку здійснити перегляд чинного законодавства та підзаконних актів, а також запровадити «Єдину державну систему підтримки проведення інспекційних заходів та ведення реєстрів». Основні завдання, що має виконувати ця система наступні:

1. Планування інспекційних заходів.
2. Програма проведення інспекційних заходів.
3. Ведення реєстру операторів ринку.
4. Ведення реєстру потужностей операторів ринку.
5. Ведення реєстру експлуатаційних дозволів.
6. Ведення реєстру експортерів.
7. Ведення реєстру проінспектованих закордонних потужностей.

8. Обмін даними з буфером результатів лабораторних досліджень.
9. Ведення реєстру офіційних ветеринарних лікарів.
10. Ведення реєстру видачі ветеринарних документів.
11. Ведення реєстру державних інспекторів (реєстр управлінь).

Якщо розглянути можливості цієї системи, то можна зробити висновки, що в разі запровадження цієї системи в дію, проведення державного контролю перейде на новий рівень, а якість та насамперед безпечність харчових продуктів можна буде контролювати «від лану до столу».

Відповідно до завдання 1 «Єдиної державної системи підтримки проведення інспекційних заходів та ведення реєстрів», Держпродспоживслужба України зможе проводити планування проведення інспекційних заходів прозоро, а саме головне, в разі підключення системи до бази даних Міністерства юстиції України, буде виключено можливість внесення невірних та/або помилкових даних в частині адрес розташування суб'єктів господарювання та їх кодів ЄДРПОУ/ПІН.

На сьогоднішній день, основною проблемою проведення планових заходів державного нагляду (контролю) є помилки в частині назви суб'єкта господарювання, адреси, коду ПІН/ЄДРПОУ та виді діяльності згідно КВЕД. Ще однією проблемою проведення планових заходів державного нагляду (контролю), є правильність складання акту категоризації потужності. Складність його написання також полягає у відсутності даних про того чи іншого суб'єкта господарювання. Якщо на момент складання акту категоризації, у державного інспектора відсутні необхідні дані, він має взяти відомості щодо певного суб'єкта із різних доступних джерел, які сьогодні закриті для доступу для державного інспектора. Єдиним шляхом вирішення цієї проблеми є створення програми планування інспекційних заходів та її взаємодія із реєстрами Міністерства юстиції України.

Відповідно до завдання 2 «Єдиної державної системи підтримки проведення інспекційних заходів та ведення реєстрів», програма проведення інспекційних заходів є тим інструментом, який надасть змогу усім охочим в

реальному часі бачити увесь процес проведення державними органами заходів державного нагляду (контролю). Для державного інспектора ця програма дасть змогу зменшити час опрацювання результатів проведення планових/позапланових заходів контролю та скасує необхідність зберігання усіх розпорядчих документів, які складаються протягом проведення перевірки. Для суб'єктів господарювання та громадськості, дана програма дасть можливість відстеження усього процесу проведення заходів державного контролю, починаючи від підстави проведення, закінчуючи адміністративно-господарською санкцією та виконанням вимог припису. Ще однією можливістю даної програми є те, що після проведення планового/позапланового заходу, у суб'єкта господарювання у якого було проведено перевірку буде можливість виставити оцінку якості проведення заходу державного нагляду (контролю) та окремо оцінку кожному державному інспектору щодо його професійних якостей.

Ще однією важливою складовою процесу проведення планових/позапланових заходів державного контролю є процес діджиталізації. Із приходом у Державну службу України з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів Голови служби, Владислави Магалецької, процес діджиталізації став одним із найпріоритетнішим. Для покращення проведення заходів державного контролю, станом на сьогоднішній день, державними інспекторами використовуються засоби фото- та відео фіксації, але лише цього не достатньо. Для мінімізації внесення неправдивих відомостей до акту державного контролю, необхідно переведення процесу перевірки у цифровий простір. У деяких країнах світу, при проведенні перевірок застосовують спеціальні планшети, де уже внесені усі необхідні нормативні документи. Процес перевірки уже повністю оцифровано, в процесі перевірки, інспектор лише відмічає чи виконано чи не виконано вимоги законодавства. У разі, якщо якийсь із пунктів не виконується суб'єктом господарювання, інспектор відмічає порушення та проводить фіксацію цього порушення цим же планшетом, після закінчення перевірки та підписання усіма його учасниками

акту, інформація автоматично надходить у програму проведення інспекційних заходів. Після надходження інформації у програму буде не можливо внести будь які зміни до державного акту, а формування єдиної справи розпорядчих документів стане просто не потрібним, що зменшить навантаження на державного інспектора та позбавить необхідності ведення великої кількості журналів. Також, дана програма надасть можливість усім учасникам державного нагляду (контролю) та зацікавленим особам отримання усієї необхідної інформації про роботу державних контролюючих органів, а для державного інспектора – це можливість швидкого та якісного формування звіту про роботу.

Також, необхідно в найкоротший термін привести у відповідність ведення Держпродспоживслужбою усіх державних реєстрів, а саме:

- реєстру операторів ринку;
- реєстру потужностей операторів ринку;
- реєстру експлуатаційних дозволів;
- реєстру експортерів;
- реєстру проінспектованих закордонних потужностей.

Усі вищенаведені реєстри є необхідними для повноцінного функціонування державного контролю у сфері безпеки та окремих показників якості харчових продуктів та ветеринарної медицини. Усі ці реєстри необхідні для встановлення харчового ланцюга, тобто, у разі виникнення необхідності, будь хто буде мати можливість встановлення усієї необхідної інформації про харчовий продукт, від процесу вирощування до кінцевого споживача. Дані реєстри успішно працюють в Європейському Союзі, де кожен споживач має можливість простежити увесь шлях харчового продукту, а в разі виникнення фактів невідповідностей, звернутись із скаргою до виробника, логістичної компанії, реалізатора або імпортера (через органи державного контролю).

Обмін даними з буфером результатів лабораторних досліджень також має бути пріоритетною програмою Державної служби України з питань безпеки

харчових продуктів та захисту споживачів. Сьогодні не розроблено досконалого та неупередженого механізму планових/позапланових відборів зразків проб харчових продуктів та/або кормів при здійсненні заходів державного контролю. При відборі проб, на сьогоднішній день, ні один із учасників державного контролю не є захищений від маніпуляцій із відібраними зразками. Що нам дасть інспекторська програма та обмін з буфером результатів лабораторних досліджень? Найперше, це спрощення усієї процедури процесу відбору зразка. Сьогодні, для того, щоб провести відбір проб, необхідно вмотивоване рішення керівника Головного управління або його заступника та акт відбору зразків, окрім цього, інформація про відбір вноситься і до уніфікованого акту перевірки. Як можна на законних підставах провести відбір проб, якщо для їх відбору потрібне вмотивоване рішення керівника або його заступника із оригіналом підпису, якщо перевірка проводиться за межами району. За той час поки державний інспектор привезе вмотивоване рішення на відбір проб, суб'єкт господарювання зможе із легкістю провести підміну продукції. Саме для цього і необхідна програма проведення інспекційних заходів, де в режимі онлайн, державний інспектор зможе ввести вмотивоване рішення, надати його на підпис керівнику електронним цифровим підписом (ЕЦП) та безперешкодно провести відбір проб.

Наступним етапом взаємодії програми проведення інспекційних заходів та її обмін даними з буфером результатів лабораторних досліджень має стати процес шифрування проб та тих інспекторів, які провели відбір цих проб. Тобто, при надходженні проби відібраної в ході проведення заходу державного контролю, в супровідному документі зараз вказується:

- дата відбору (номер якщо їх декілька);
- час та місце відбору;
- назва продукції чи зразка повністю без скорочень;
- місце відбору (повністю з місцем зберігання);
- назва замовника та виробника (якщо відрізняються);
- метод відбору та форма пакування зразка;

- мета відбору (показники, за потреби методики);
- відповідальний за відбір проби (комісія);
- особа присутня при відборі - свідок (комісія);
- представник покупця (не обов'язково);
- об'єм партії на який робиться дослідження.

Лабораторія та державний ветеринарний лікар, мають усю інформацію про той чи інший харчовий продукт та того, хто його відібрав і саме ця інформація може впливати на кінцевий результат досліджень. Інспекторська програма у співпраці з буфером результатів лабораторних досліджень дасть можливість шифрування проб та інспектора, який їх відібрав. Це дасть можливість неупередженого дослідження проб харчових продуктів, оскільки результати дослідження стануть відомі одночасно із усією інформацією про відібрану пробу.

Саме за таким принципом працюють лабораторні дослідження у розвинутих країнах, а в Україні цим методом уже користуються різні спілки споживачів та мас-медіа, які займаються розслідуваннями фактів фальсифікації харчових продуктів, оскільки саме такий метод дослідження дає можливість якісно і без упередження дослідити відібраний зразок та при дослідженні, не брати до уваги імениті бренди із «бездоганною» репутацією. Саме обмін даними інспекторської програми з буфером результатів лабораторних досліджень дасть можливість швидкої реакції державних контролюючих органів на факти фальсифікації та реалізації неякісних та небезпечних харчових продуктів.

3.3 Пропозиції щодо діджиталізації ведення державних реєстрів у сфері безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини

Ведення реєстру офіційних ветеринарних лікарів та реєстру державних ветеринарних інспекторів (реєстр управлінь) має бути невід'ємною складовою програми проведення інспекційних заходів. Отже, розглянемо, що нам дасть ведення вищезгаданих реєстрів та які можливості будуть на усіх рівнях

системи. Ведення реєстру уповноважених осіб повинно включати наступні функції (див. табл. 3.1) за рівнями системи: рівень району, обласний рівень, центральний рівень.

Таблиця 3.1 – Виконання функцій за рівнями системи при веденні реєстру уповноважених осіб

№ з/п	Функції	Рівні системи		
		Рівень району	Обласний рівень	Центральний рівень
1.	пошук та перегляд реєстру уповноважених осіб	+	+	+
2.	створення запису про уповноважену особу	+	-	+
3.	редагування запису про уповноважену особу	+	-	+
4.	видалення запису про уповноважену особу	+	-	+
5.	затвердження запису про уповноважену особу щодо передачі її на перевірку на обласний рівень	+	-	-
6.	затвердження запису про уповноважену особу щодо передачі її на реєстрацію на центральний рівень	-	+	-
7.	відхилення запису	-	+	+
8.	пошук та перегляд наказів	+	+	+
9.	створення наказу	-	-	+
10.	редагування наказу	-	-	+
11.	затвердження наказу	-	-	+

Ведення реєстру інспекторів повинно включати наступні функції (див. табл. 3.2) за рівнями системи (рівень району, обласний рівень і центральний рівень).

Таблиця 3.2 – Виконання функцій за рівнями системи при веденні реєстру уповноважених осіб

№ з/п	Функції	Рівні системи		
		Рівень району	Обласний рівень	Центральний рівень
1.	ведення реєстру управлінь	-	-	+
2.	пошук та перегляд даних в реєстрі управлінь	-	-	+
3.	доповнення реєстру управлінь	-	-	+
4.	редагування даних	-	-	+
5.	видалення управління (якщо по ньому не створено жодної сутності)	-	-	+
6.	блокування/розблокування управління	-	-	+
7.	перегляд списку інспекторів управління	-	-	+
8.	ведення інспекторів	-	+	+
9.	пошук та перегляд даних реєстру інспекторів	+	+	+
10.	доповнення реєстру інспекторів	+	+	+
11.	редагування даних інспектора	+	+	+
12.	видалення даних з реєстру інспекторів	+	+	+
13.	затвердження даних інспектора	+	+	+
14.	блокування/розблокування інспектора	+	+	+
15.	перегляд журналу зміни статусу інспектора	+	+	+

Продовження табл. 3.2

16.	перегляд штрафів, накладених на інспектора	+	+	+
17.	перегляд штрафів, накладених інспектором	+	+	+
18.	накладання штрафів та аналіз і перегляд реєстру штрафів	+	+	+
19.	пошук та перегляд даних реєстру штрафів	+	+	+
20.	створення штрафу (на інспекторів районного рівня)	+	-	-
21.	створення штрафу (на інспекторів обласного рівня та керівників інспекторів районного рівня)	-	+	-
22.	створення штрафу (на інспекторів центрального рівня та керівників інспекторів обласного рівня)	-	-	+
23.	редагування даних штрафу	+	+	+
24.	видалення штрафу	+	+	+
25.	перегляд даних інспектора, на якого накладено штраф	+	+	+

Ведення усіх вищезгаданих реєстрів дасть можливість швидко реагувати на кадрові зміни та службову діяльність державних інспекторів (див. рис. 3.1). Також, однією з можливостей ведення цих реєстрів, буде можливість керівника підсумувати результати службової діяльності державних інспекторів, що підлягають оцінюванню для визначення якості виконання поставлених завдань, а також з метою прийняття рішення щодо преміювання, планування їхньої кар'єри. Таке оцінювання проводиться на підставі показників результативності, ефективності та якості, визначених з урахуванням посадових обов'язків

державного службовця, а також дотримання ним правил етичної поведінки та вимог законодавства у сфері запобігання корупції, виконання індивідуальної програми професійного розвитку, а також показників, визначених у контракті про проходження державної служби (у разі укладення) відповідно до чинного законодавства.

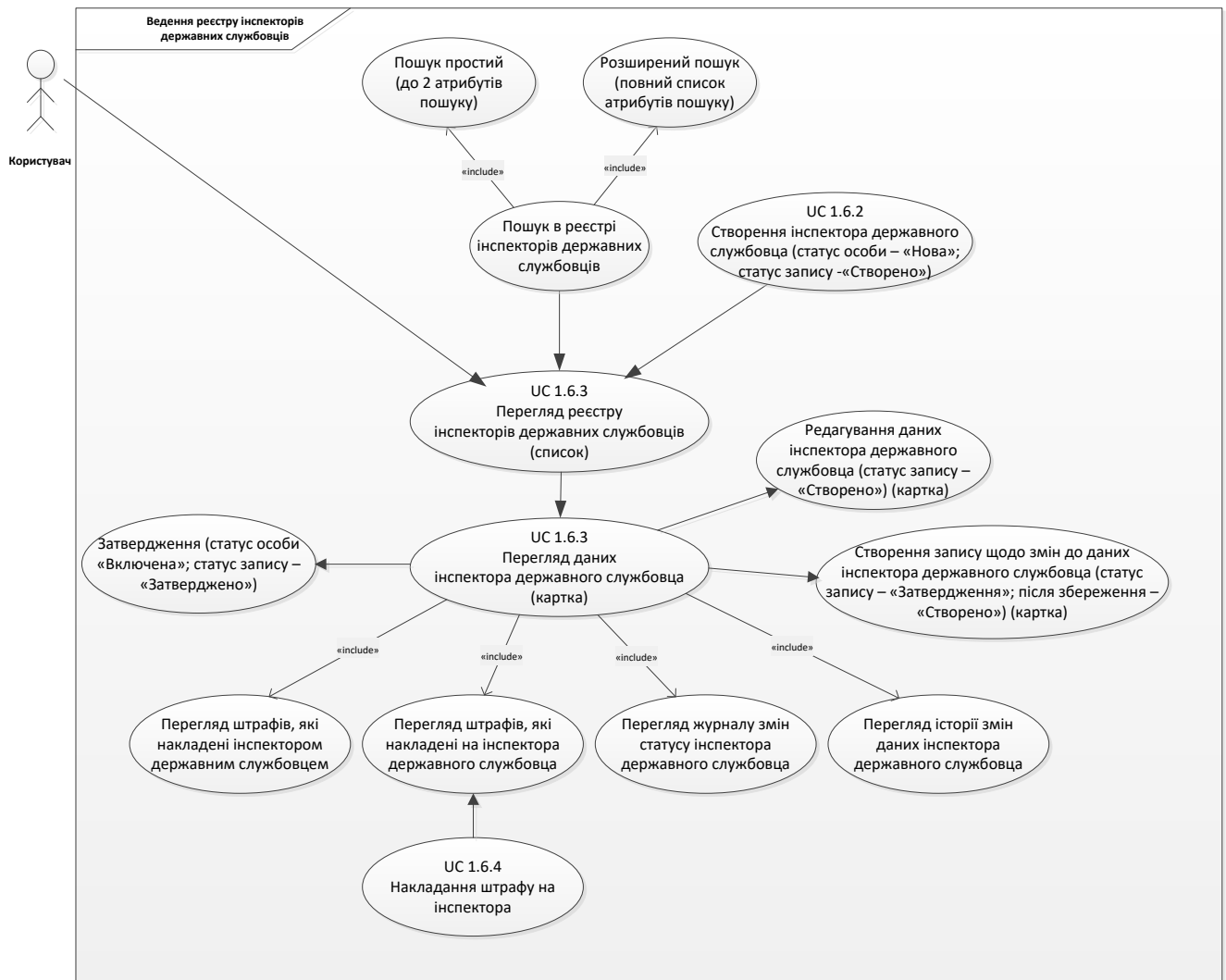

Рисунок 3.1 – Ведення реєстру інспекторів державних службовців

Одним із пріоритетів на сьогоднішній день є ведення реєстру видачі ветеринарних документів, а саме, запровадження не лише реєстру, а й програми для видачі усіх можливих ветеринарних документів. Станом на сьогоднішній день є 10 ветеринарних документів, видача яких здійснюється Держпродспоживслужбою. Основним недоліком даних документів є

відсутність на них захисних та інформаційних знаків, таких як штрих код та QR-код.

Сьогодні для видачі ветеринарного документа, суб'єкт звернення вносить плату за бланк документа, який на сьогоднішній день уже вважається застарілим та не захищеним. Фактично, орган який видає ветеринарні документи не отримує жодної оплати за надану послугу, працюючи собі у збиток, оскільки усі бланки ветеринарних документів державний орган закупляє за власні зароблені кошти, а повернення цих коштів не отримує. Давайте подивимось на кількість виданих в середньому за рік ветеринарних документів та підрахуємо збитки (див. табл. 3.3).

Таблиця 3.3 – Інформація щодо видачі документів дозвільного характеру в середньому за рік в Тернопільській області

№ п/п	Назва документа дозвільного характеру	Видано, одиниць	Вартість, грн.	Загальна сума, грн.
1.	Міжнародні ветеринарні сертифікати (всього):	253	14,85	3 757,05
2.	Ветеринарні свідоцтва (при переміщенні за межі території АР Крим, областей, міст Києва та Севастополя, районів, міст) всього:	9011	18,09	163 008,99
2.1.	форма № 1 для України	7983	18,09	144 412,47
2.2.	форма № 2 для України	1028	18,09	18 596,52
3.	Ветеринарні свідоцтва для країн СНД (при переміщенні за межі України) всього:	344	14,85	5 108,4
3.1.	форма № 1 для країн СНД	124	14,85	1 841,4
3.2.	форма № 2 для країн СНД	156	14,85	2 316,5
3.2.	форма № 3 для країн СНД	64	14,85	950,4

Продовження табл. 3.3

4.	Ветеринарні довідки (при переміщенні в межах району).	9875	14,46	142 792,5
5.	Ветеринарно-санітарні паспорти на тварину (паспорт на тварину)	420	51,29	21 541,8
6.	Експлуатаційні дозволи для операторів ринку, що провадять діяльність, пов'язану з виробництвом та/або зберіганням харчових продуктів тваринного походження)	32	850,00	27 200,00
7.	Експлуатаційні дозволи для <u>потужностей</u> (об'єктів): - з переробки неїстівних продуктів тваринного походження; - з виробництва, змішування та приготування кормових добавок, <u>преміксів</u> і кормів	18	0	0

Із таблиці 3.3 ми можемо побачити, що в середньому за рік збитки державного органу становлять 363 408 грн. 69 коп. Як можна вирішити цю проблему? Для її вирішення необхідно запроваджувати програмний продукт для видачі усіх ветеринарних документів лише через систему. Видача ветеринарних документів лише через систему буде мати лише позитивний ефект як для держави так і для громадян. Які ж переваги системи для громадян? Людині, якій необхідно отримати ветеринарний документ, буде достатньо зробити он-лайн заявку на отримання ветеринарної послуги, провести он-лайн оплату за цю послугу та чекати на отримання ветеринарних послуг та отримати

ветеринарний документ у особистому кабінеті. Необхідність особисто подавати заяву до районних управлінь та оплата в банку для отримання ветеринарної послуги займала багато часу та зусиль, функціонування програми дозволить за декілька хвилин подати заяву та провести оплату за ветеринарний документ.

Вигода для державних органів не менша. По-перше, зменшується навантаження на державних інспекторів в плані опрацювання заяв та видачі ветеринарних документів. Також, з державного інспектора знімається відповідальність за помилки при написанні ветеринарного документа, що на сьогоднішній день являється однією із найпоширеніших проблем. По-друге, буде не потрібно замовляти технологічно застарілі бланки ветеринарних документів. На сьогоднішній день, після того, як фактично з 19 травня 2018 року Україна вийшла із Союзу незалежних держав СНД) та відкликала представників країни з усіх статутних органів СНД, більша частина ветеринарних документів втратила свою необхідність. Близько 80% країн до яких здійснюється експорт з України продуктів тваринного та рослинного походження потребують ветеринарного сертифіката, який видається на звичайному листку за раніше затвердженою формою. Однією із вимог країн до яких екпортується вітчизняна продукція є наявність на сертифікатах штрих коду та/або QR-коду, за яким з допомогою звичайного телефону можна взяти усю інформацію про товар, на який видано ветеринарний сертифікат.

Отже, ми можемо зробити висновок, що в разі запровадження усіх цих програм, ми полегшимо діяльність державних інспекторів та спростимо усі процеси в сфері безпечності та окремих показників якості харчових продуктів, ветеринарної медицини, як для простих громадян, так і для суб'єктів господарювання та державних контролюючих органів.

РОЗДІЛ 4

ОХОРОНА ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКА В НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЯХ

4.1 Стан та організація процесу охорони праці відділу безпеки харчових продуктів Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області

Відділ безпеки харчових продуктів (далі - Відділ) є структурною одиницею Управління безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області (далі — Головне управління). До складу Головного управління входить 7 управлінь (18 відділів, 2 сектори); 2 відділи та 2 сектори (відокремлені, з безпосереднім підпорядкуванням керівнику Головного управління) повноваження яких, згідно функціональних обов'язків, розповсюджуються на територію області та 17 районних і 1 міське управління (м. Тернопіль), кожне з яких складається з 2 відділів, з відповідними територіальними повноваженнями. Фактична чисельність працівників 210 осіб: 101 чол. (управління, відділи, сектори з обласною юрисдикцією) та 109 чол. (міське та районні управління).

На виконання вимог Закону України «Про охорону праці», наказу Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 15.11.2004 року №255 для виконання усіх заходів, які спрямовані для запобігання виникненню професійних захворювань, нещасних випадків та аварій при виконанні службових обов'язків працівниками Головного управління створено «Службу охорони праці ГУ ДППС в Тернопільській області» (далі - Служба).

Специфікою організації Служби в Головному управлінні є те, що до її складу, у порядку сумісництва, входять представники Управління економіки, бухгалтерського обліку та звітності, Управління роботи з персоналом, Управління організаційно-господарського забезпечення та Відділу правового забезпечення. Для реалізації повноважень Служби розроблено та затверджено

«Положення про службу охорони праці ГУ ДПІС в Тернопільській області» (далі - Положення) (розроблена з урахуванням специфіки, чисельності, видів діяльності службовців (зокрема державних інспекторів трьох напрямків: ветеринарного, фітосанітарного та санітарного законодавства). Даним Положенням визначено права та функції працівників Служби, її завдання та структуру з урахуванням вимог чинного законодавства. Працівники Служби кожних три роки проходять навчання та перевірку рівня знань з питань охорони праці.

Основними завданнями Служби є:

- аналіз ситуації та вжиття профілактичних заходів для усунення небезпечних/шкідливих факторів, запобігання розвитку професійних захворювань, нещасних випадків та інших впливів, які несуть загрозу для життя та здоров'я працівників;
- вивчення та впровадження безпечних технологій, застосування безпечних засобів індивідуального захисту;
- контроль за дотриманням вимог чинного законодавства з питань охорони праці усіма працівниками;
- навчальна та просвітницька робота з працівниками з питань охорони праці.

Для виконання своїх функціональних повноважень Служба готує накази з питань, що стосуються охорони праці, розробляє заходи для покращення рівня охорони праці, веде звітність, проводить вступний інструктаж, формує та зберігає документи з питань охорони праці, складає переліки професій для яких необхідно розробити інструкції з охорони праці, надає методичну допомогу щодо їх розробки, інформує працівників про основні вимоги нормативно-правових актів у сфері охорони праці.

Фактично і на виконання вимог статті 29 Кодексу законів про працю України, при прийнятті на роботу співробітника у відділ безпечності харчових продуктів йому роз'яснюються обов'язки та права, наявність чи відсутніх шкідливих і небезпечних факторів на його робочому місці чи при виконанні

посадових обов'язків за межами безпосереднього робочого місця, доводяться вимоги колективного договору та внутрішнього трудового розпорядку, визначається робоче місце з усім необхідним технічним обладнанням та засобами зв'язку, проводиться вступний інструктаж з охорони праці.

Також працівник Відділу ознайомлюється та підписує посадову інструкцію, проходить первинний інструктаж, отримує для ознайомлення та підписання інструкції з охорони праці (Інструкція з охорони праці № 1 «Користування електро побутовими приладами», Інструкція з охорони праці № 2 «Надання домедичної допомоги», Інструкція з охорони праці № 3 «Робота на персональному комп'ютері» тощо).

Враховуючи умови праці та виконання посадових обов'язків, передбачених посадовою інструкцією, у штатному режимі повторний інструктаж проводиться кожних 6 місяців. У окремих випадках (при залученні до виконань заходів у осередку спалахів небезпечних інфекційних хвороб (сибірка, сказ, ящур та інші) з працівникам Відділу проводиться цільовий інструктаж (Інструкція з охорони праці № 4 «Про захист при спалахах епізоотій/епідемій»).

Усі інструктажі реєструються у журналах (прошнуровані, пронумеровані, підписані та скріплені печаткою). Інструкції з охорони праці зберігаються у Відділі та Службі, згідно затвердженого переліку діючих інструкцій Головного управління.

4.2 Визначення ступеня забруднення (зараження) й порядок проведення знезаражування продовольчих і промислових товарів

Висвітлення даного питання пропоную розглянути на прикладі провадження процесу виконання повноважень державних ветеринарних інспекторів та операторів ринку харчових продуктів і окремо у випадку надзвичайної ситуації.

Зважаючи, що у процесі первинного виробництва (вирощування, доїння тощо), виробництва та обігу (зберігання та реалізації) харчові продукти рослинного та тваринного походження можуть піддаватися мікробіологічному (бактерії, віруси), хімічному (солі важких металів, пестициди, залишки ветеринарних препаратів), радіологічному впливу та інших факторів. Враховуючи, що вказані фактори становлять загрозу для здоров'я та життя людини, вітчизняним законодавством встановлені максимально допустимі рівні забруднюючих речовин.

Оператори ринку харчових продуктів зобов'язані контролювати наявність забруднюючих речовин шляхом досліджень в акредитованих лабораторіях на показники та у терміни передбачені технічними вимогами або державними стандартами. Держава за допомогою компетентного органу — Держпродспоживслужби проводить ряд заходів з метою визначення відповідності МДР (визначення ступеня забруднення), а саме:

- моніторингові дослідження (проводяться щороку згідно визначених на державному рівні Планів: моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднюючих речовин, моніторингу харчових продуктів при внутрішньодержавному обігу та моніторингу кормів, кормових добавок та преміксів);

- дослідження харчових продуктів відібраних при проведенні планових та позапланових заходах державного нагляду (контролю) у сфері безпеки харчових продуктів, які досліджуються в уповноважених акредитованих лабораторіях Держпродспоживслужби;

- дослідження змивів з робочих поверхонь обладнання та інвентарю, обладнання (мікробне обсіменіння поверхонь несе безпосередню загрозу харчовому продукту з яким контактує).

У кожному з вищевказаних випадків (дослідження за рахунок оператора ринку чи за державні кошти при здійсненні заходів державного контролю) при перевищенні максимально допустимих рівнів забруднюючих речовин, згідно вимог статті 20 Закону України “Про основні принципи та вимоги до безпечності харчових продуктів” оператор ринку зобов’язаний вилучити з обігу харчові продукти, які можуть спричинити шкідливий вплив на здоров’я та життя людини. Вилучення, утилізація та знищення відбувається за кошти юридичної або фізичної особи, якій належить продукція (вимоги постанови Кабінету Міністрів України від 28.12.1995 року №1065).

Для подальшого використання з технічною метою харчових продуктів або с/г продукції з перевищеним вмістом пестицидів і агрохімікатів допускається їх промислова переробка з обов’язковим контрольним лабораторним дослідженням на вміст залишкових кількостей діючих речовин пестицидів і агрохімікатів.

При виникненні надзвичайних ситуацій техногенного характеру харчові продукти та промислові товари можуть піддаватися впливу мікробіологічного, хімічного або радіологічного чинника. За таких обставин виникає необхідність у їх знезараженні та проведенні наступного лабораторного контролю щодо рівня забруднення. Для прикладу — вода піддалась радіаційному забрудненню. Для знезараження застосовуються наступні методи: перегонка, фільтрування (видаляються нерозчинні радіонукліди до 70% — фільтрування через гравій, торф або пісок), коагулювання (як коагулянт використовується фосфати, глина, кальцинована сода тощо — видаляється 40 % радіонуклідів).

Продукти харчування які зазнали радіоактивного забруднення піддаються дезактивації (видалення радіоактивного пилу шляхом змивання з застосуванням миючих засобів, зміна первинного пакування, вилучення верхнього ураженого шару). Якщо харчові продукти фасовані — дезактивація поверхні, розривання ,

проведення замірів (якщо відповідають рівні — перенесення у чисту тару, а при перевищенні рівнів — дезактивація або утилізація). Коренебульбоплоди промивають 2-3 рази, знімають шкірку та проварюють, з м'яса та сиру знімають поверхневий уражений шар 2-3 см, молоко підлягає промисловій переробці на кисломолочний сир. Якість дезактивації перевіряється шляхом проведенням контрольних замірів.

Для видалення отруйних речовин та їх нейтралізації застосовуються дегазація: хімічна (нейтралізація діючих речовин шляхом застосування дегазуючих засобів (окислювачів, хлорного вапна тощо)), фізична (вилучення з поверхні діючих речовин змиванням, обдуванням, природне випаровування) та механічна (застосовується для нейтралізації поверхонь на невеликій території шляхом зняття ураженого прошарку та наступної нейтралізації — унеможливлене перенесення отруйних речовин з території на інші поверхні).

Для знищення патогенних мікроорганізмів, вірусів та грибків застосовується дезінфекція (волога або аерозольна). Дезінфекцію можна також проводити в дезкамерах/автоклавах за температури 106-110 °C експозиція 40 хвилин, а при ураженні спорами - 90 хвилин.

Для дезактивації, дегазації, дезінфекції промислових товарів застосовуються аналогічні методи з урахуванням стійкості поверхонь до впливу нейтралізуючого фактору та ступеня зараження діючою речовиною з наступним контролем рівня залишків.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження свідчить про складну та розгалужену конструкцію, будову суб'єктів контрольної діяльності у публічній владі, державному урядуванні. Їх склад визначається багатьма нормативно-правовими актами, галузевим законодавством, які є досить часто не узгодженими з погляду спрямованості контрольної діяльності. Це свідчить про потребу у розробці та втіленні концептуальних засад законодавчого забезпечення у публічній владі контролю і контрольної діяльності.

Контроль в державному управлінні так чи інакше здійснює кожен орган виконавчої влади, але суть контролю може суттєво відрізнитися за призначенням, за його видами чи методами здійснення. Для одних органів виконавчої влади контроль може бути головним видом діяльності, тоді як для інших, бути тільки частиною їхньої діяльності. Пріоритетними завданнями контролю для органів виконавчої влади є контроль за дотриманням законів у різних сферах діяльності, контроль за діяльністю структурних підрозділів, чи контроль закріплених за ними функцій. На даний час в Україні відбувається становлення системи органів контролю, які відрізняються між собою за організацією діяльності та правовим статусом.

Головне управління Держпродспоживслужби відноситься до органів з функціями міжгалузевого контролю і відповідає за забезпечення здійснення державного ветеринарно-санітарного нагляду, державного контролю дотриманням законодавства про харчові продукти. Для оптимізації діяльності відділу, ефективності роботи державних службовців, рішень, які приймаються в організації пропонуємо: 1) вдосконалити нормативно-правову базу у сфері державного контролю безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини; 2) запровадження «Єдиної державної системи підтримки проведення інспекційних заходів»; 3) здійснити діджиталізацію ведення державних реєстрів у сфері безпечності харчових продуктів та ветеринарної медицини.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. 100 міст – крок вперед. Моніторинг впровадження інструментів електронного урядування, як основи надання адміністративних послуг в електронному вигляді. Вінниця: ГО «Подільська агенція регіонального розвитку», 2014. 86 с. URL: <http://nc.gov.ua/news/index.php?ID=1577>
2. Адміністративний менеджмент: тренінг: навч. посіб. / А.Ф. Мельник, Г.Л. Монастирський, Т.М. Попович та ін. Тернопіль: ТАЙП, 2016. 115 с.
3. Адміністративні послуги для тебе: посіб. громадянину / заг. ред. В. Тимощук. Київ: Видав. ФОП Москаленко О.М., 2014. 44 с.
4. Адміністративні послуги: Посібник. Швейцарсько-український проект «Підтримка децентралізації в Україні – DESPRO». К.: ТОВ «Софія-А». 2012. 104 с.
5. Адміністративні послуги: стан і перспективи реформування. Збірник матеріалів / Тимощук В.П., Добрянська Н.Л., Курінний О.В., Школьний Є.О. та ін. / Заг. ред. Тимощука В.П., Курінного О.В. К., 2015. 428 с.
6. Адміністративні послуги для Тебе. Посібник громадянину / Тимощук В. (заг. ред.), Школьний Є., Український Д.; ілюстрації Назаров Г.К., 2014. 44 с.
7. Актуальні питання надання адміністративних послуг: зб. норм.-прав. та інформ.-аналіт. документів / за заг. ред. Т.В. Журавля. Київ: ТОВ «Ріджи», 2016. 114 с.
8. Батанов О.В. Муніципальна влада в Україні: проблеми теорії та практики: моногр. / Під ред. М.О. Баймуратов. К.: Видавництво «Юридична думка», 2010. 656 с.
9. Бакуменко В.Д., Надолішній П.І. Теоретичні та організаційні засади державного управління: Навч. посіб. К.: Міленіум, 2003. 256 с.
10. Баюк М.І. Організація контролю в системі органів державної влади: Інформаційно-методичний матеріал / М.І. Баюк, М.І. Войт, Г.В. Матковський. – Хмельницький: Центр перепідготовки та підвищення кваліфікації

працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ і організацій. – 2013. – 135 с.

11. Буханевич А. Публічна адміністрація як інститут оптимізації публічного контролю в громадянському суспільстві. URL: www.irbis-nbuv.gov.ua > irbis_nbuv > cgiirbis_64

12. Вітвіцький С.С. Контроль як гарантія законності діяльності публічної адміністрації: дис. докт. юрид. наук. Харків, 2016. 480 с.

13. Господарський кодекс України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003. № 18, № 19-20, № 21-22, ст. 144. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

14. Закон України «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 31, ст.343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#Text>

15. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2007, № 29, ст.389. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>

16. Закон України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1998, № 19, ст. 98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>

17. Інспекційний портал планування заходів державного нагляду (контролю) та збору інформації. URL: <https://inspections.gov.ua/>

18. Калиновський Б.В. Місцева публічна влада в Україні: конституційно-правові засади функціонування та розвитку: дис. докт. юрид. наук. К., 2017.

19. Карабін Т.О. Розподіл повноважень публічної адміністрації: автореф. дис. докт юрид. наук: Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. URL: dspace.uzhnu.edu.ua > jsru1 > handle > lib

20. Конституція України. Відомості Верховної Ради України, 1996, №30, ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

21. Косінов С.А. Контроль над публічною владою: теоретико-правова характеристика // Вісник Національної академії правових наук України. №4 (75). 2013. С. 49-57. URL: [irbis-nbuv.gov.ua > cgi-bin > irbis_nbuv > cgiirbis_64](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64)

22. Косінов С.А. Контроль у демократичній державі: монографія / С.А. Косінов. Х.: Право, 2015. 360 с.

23. Крусян А.Р. Сучасний український конституціоналізм: моногр. / А.Р. Крусян. К.: Юрінком Інтер, 2010. 560 с. URL: [dspace.onua.edu.ua > bitstream > handle](http://dspace.onua.edu.ua/bitstream/handle)

24. Мотренко Т.В. Пріоритетні напрями розвитку системи контролю в діяльності органів виконавчої влади: Виступ // Дисципліна і контроль у сфері діяльності органів виконавчої влади: Матеріали наук.-практ. конф. / За заг. ред. В.І. Лугового, Ф.Т. Панасюка. К.: Вид-во НАДУ, 2004. С. 27-34.

25. Наказ Державного департаменту ветеринарної медицини України від 03.11.1998 «Про затвердження Обов'язкового мінімального переліку досліджень сировини, продукції тваринного та рослинного походження, комбікормової сировини, комбікормів, вітамінних препаратів та ін., які слід проводити у державних лабораторіях ветмедицини і за результатами яких видається ветсвідоцтво (Ф-2)». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0761-98#Text>

26. Наказ Держстату України від 06.07.2018 № 133 про затвердження “Звіт про посівні площі сільськогосподарських культур” № 4-ст (річна). URL: <https://blank.dtkr.ua/blank/143>

27. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 12.03.2019 № 118 «Про затвердження Вимог до безпечності та якості молока і молочних продуктів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0593-19#Text>

28. Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України від 13.02.2013 № 96 “Розміри плати за послуги, які надаються регіональними

службами ветеринарно-санітарного контролю та нагляду на державному кордоні і транспорті та бюджетними установами центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у галузі ветеринарної медицини, сферах безпеки та окремих показників якості харчових продуктів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0380-13#Text>

29. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Гігієнічних вимог до м'яса птиці та окремих показників його якості». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1379-13#Text>

30. Наказ Міністерства юстиції України від 13.05.2013 № 368 «Про затвердження Державних гігієнічних правил і норм «Регламент максимальних рівнів окремих забруднюючих речовин у харчових продуктах». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0774-13#Text>

31. Наказ Міністерства юстиції від 23.12.2019 №2646 «Про затвердження Показників безпеки харчових продуктів «Максимальні межі (рівні) залишків діючих речовин ветеринарних препаратів у харчових продуктах тваринного походження». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0042-20#Text>

32. Пивоваров К.В. Удосконалення системи контролю в державному управлінні України: дис. докт. наук з держ. управління. К., 2017. URL: [periodicals.karazin.ua > law > article > view](http://periodicals.karazin.ua/law/article/view)

33. Постанова Головного державного санітарного лікаря України N 137 ВІД 20.09.2001. Державні санітарні правила та норми ДСанПіН 8.8.1.2.3.4-000-2001 «Допустимі дози, концентрації, кількості та рівні вмісту пестицидів у сільськогосподарській сировині, харчових продуктах, повітрі робочої зони, атмосферному повітрі, воді водоймищ, ґрунті». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0137588-01#Text>

34. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.10.2017 р. № 1106 «[План заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної](#)

енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-%D0%BF#n10> .

35. Постанова Кабінету Міністрів України № 896 про «Порядок визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю відповідності діяльності операторів ринку (потужностей) вимогам законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, які здійснюються Державною службою з питань безпеки харчових продуктів та захисту споживачів, та критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від її провадження». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-2018-%D0%BF#Text>

36. Постанова Кабінету Міністрів України від 02.11.1995 року № 881 “Про затвердження Порядку державного обліку наявності та використання пестицидів і агрохімікатів”. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/KP950881?an=2>

37. Регламент Європейського Союзу від 19.12.2006 р. № 1881/2006 Про встановлення максимального рівня вмісту певних забруднюючих речовин у харчових продуктах . URL: [dpss.gov.ua > sites > metod-rekomend-aflotoksin-dod-4](http://dpss.gov.ua/sites/metod-rekomend-aflotoksin-dod-4)

38. Смоляр О.А. Державний та громадський контроль у сфері місцевого самоврядування: дис. канд. юрид. наук. Харків, 2016. URL: [nauka.nlu.edu.ua > diss > Smolyar > a_Smolyar](http://nauka.nlu.edu.ua/diss/Smolyar/a_Smolyar).

39. Сушинський О.І. Контроль у сфері публічної влади: теоретико-методологічні та організаційно-правові аспекти: монографія/ О.І. Сушинський. Л.: ЛРІДУ УАДУ, 2002. 467 с.

40. Толкованов В.В. Добре врядування та інструменти його забезпечення на місцевому і регіональному рівнях: вітчизняний та зарубіжний досвід: монографія. Івано-Франківськ: Місто НВ, 2013. 264 с.

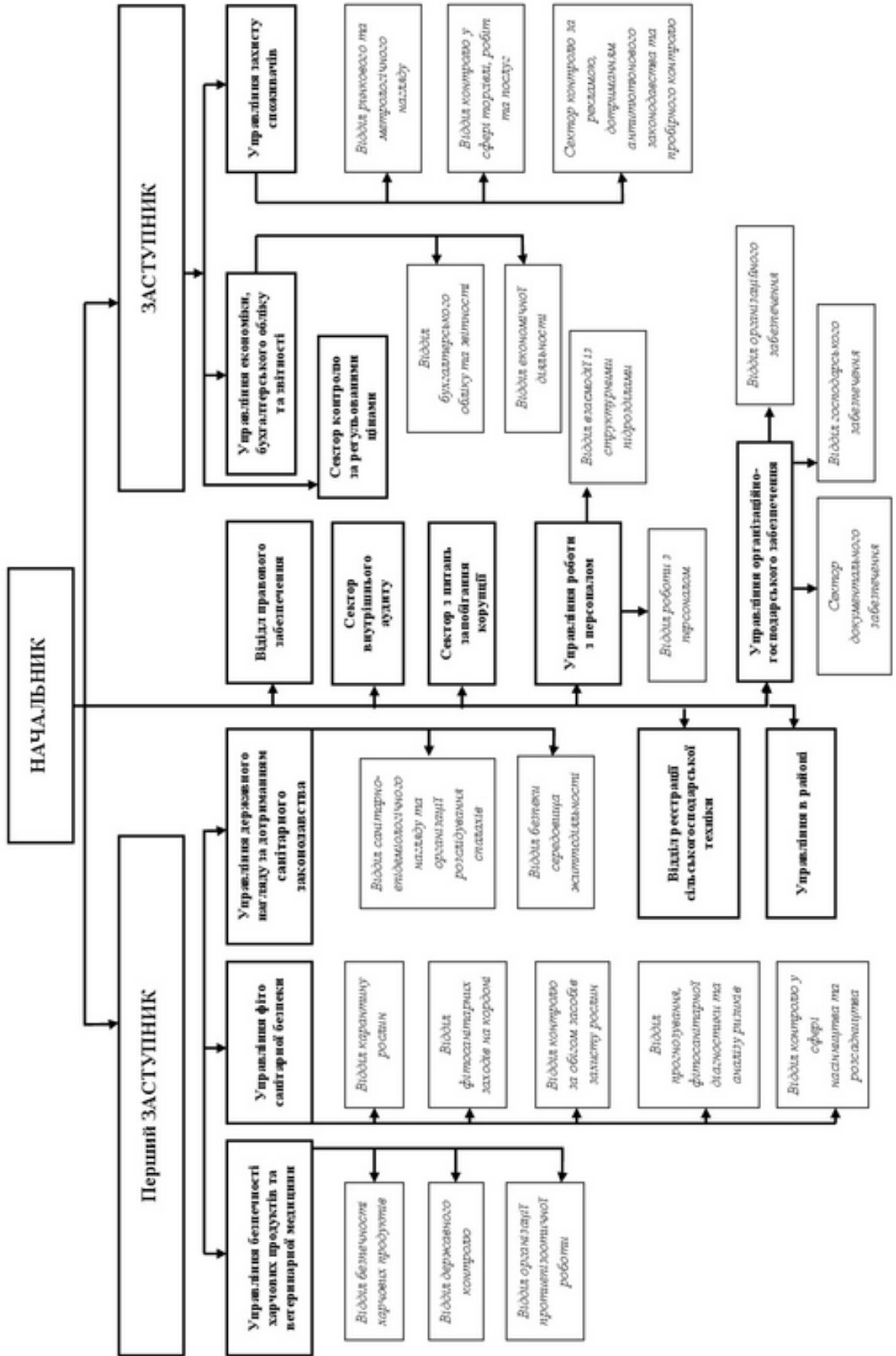
41. Центр політико-правових реформ. URL: <http://pravo.org.ua>.

42. Шаров Ю. Європейські стандарти публічного управління: проекція на муніципальний рівень / Ю. П. Шаров, І. А. Чикаренко // Держ. упр. та місц. самоврядування : зб. наук. пр. Д. : ДРІДУ НАДУ, 2010. Вип. 1 (4). С. 295 – 304.

ДОДАТКИ

Додаток А

ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖПРОДПОЖИВ.ЛУЖБИ В ТЕРНОПІЛЬСЬКІЙ ОБЛАСТІ

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА
ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**

Н А К А З

05 грудня 2019 р.

Київ

№ 1180

Про затвердження Плану державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у живих тваринах і неперероблених харчових продуктах тваринного походження на 2020 рік

На виконання вимог статей 7 та 19 Закону України "Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин" з урахуванням міжнародних вимог, у тому числі Директиви ЄС 96/23/ЄС від 29 квітня 1996 року, якою визначаються заходи щодо моніторингу окремих забруднювачів та їх залишкового вмісту в живих тваринах та продуктах тваринного походження, а також з метою сприяння експорту харчових продуктів тваринного походження до країн-членів Європейського Союзу

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у живих тваринах і неперероблених харчових продуктах тваринного походження на 2020 рік (далі – План державного моніторингу на 2020 рік) згідно з додатками:

1.1. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у яловичині на 2020 рік (додаток 1);

1.2. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у свинині на 2020 рік (додаток 2);

1.3. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у м'ясі птиці на 2020 рік (додаток 3);

1.4. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у м'ясі гусей, у тому числі печінці на 2020 рік (додаток 4);

1.5. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у м'ясі індиків на 2020 рік (додаток 5);

1.6. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у аквакультурах (риба) на 2020 рік (додаток 6);

1.7. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у молоці на 2020 рік (додаток 7);

1.8. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у курячих яйцях на 2020 рік (додаток 8);

1.9. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у м'ясі кролів на 2020 рік (додаток 9);

1.10. План державного моніторингу залишків ветеринарних препаратів та забруднювачів у меді на 2020 рік (додаток 10).

2. Визначити уповноважені державні лабораторії Держпродспоживслужби для проведення лабораторних досліджень (випробувань), передбачених Планом державного моніторингу на 2020 рік, згідно з додатком 11.

3. Начальникам головних управлінь Держпродспоживслужби в областях, керівникам Державного науково-дослідного інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи та визначених уповноважених державних лабораторій Держпродспоживслужби:

3.1. Забезпечити проведення у повному обсязі лабораторних досліджень (випробувань) відповідно до Плану державного моніторингу на 2020 рік;

3.2. Визначити осіб, відповідальних за здійснення реєстрації, обліку зразків, що надходять для лабораторних досліджень (випробувань) та складання узагальнених звітів щодо виконання Плану державного моніторингу на 2020 рік;

3.3. При плануванні роботи із відбору зразків для виконання Плану державного моніторингу на 2020 рік включати потужності, які мають право здійснювати експорт харчових продуктів тваринного походження.

4. Державному науково-дослідному інституту з лабораторної діагностики та ветеринарно-санітарної експертизи забезпечувати надання методичної допомоги визначеним уповноваженим державним лабораторіям Держпродспоживслужби.

5. Управлінню безпеки харчових продуктів та кормів Департаменту безпеки харчових продуктів та ветеринарної медицини підготувати розподіл по областях кількості зразків, які необхідно відібрати для виконання Плану державного моніторингу на 2020 рік.

6. Контроль за виконанням наказу залишаю за собою.

Т. в. о. Голови

Ольга ШЕВЧЕНКО